

**PONUAĬ-SIĀM  
 TUI  
 MAK**  
**PONUAĬ ROČĀNG DŌLHOU  
 MÜNG GOጀUĀR-BRUĀ YĀNG  
 JĒSU**

*(Müng tăl 1:1 truh 1:13)*

*Gonuär-Bruä Jäng 'Baptis  
 (Mathio' 3:1-12; Luka 3:1-18; Jäng 1:19-28)*

<sup>1</sup> Müng čomrùp Pónuaĭ-Siām Yàng Jēsu Krist,  
 Anà Yàng Pô Longì. <sup>2</sup> You hǔ wā lăm bo-àr  
 mənih gonuär-hwör Èsai lài:

“Ni, Kōu pođär mənih Kōu nau dōlhōu tơ anaŭ  
 Anà,

Mənih nǚn roě waěh jołan tơ Anà. \*

<sup>3</sup> Hǔ sǎp mənih iou driau lăm 'blàng-johua lài:  
 Waěh bě jołan tơ Yàng,

Ngă potopä-porřing du jołan tít tơ Pô.” †

<sup>4</sup> Jäng 'Baptis hǔ truh lăm 'blàng-johua, găm  
 poto-akhàn găm ngă 'baptem müng pónuaĭ  
 məbai prah-luɔi glài-sənoh tō hǔ anit toh-luɔi  
 glài-sənoh. <sup>5</sup> Abih buol làng dò lăm čär Juđe  
 sōng ploi-pröng Jerusalem ba goě truh sōng  
 ñu. Buol guñu akhàn-tobiä abih glài-sənoh droi,  
 sōng Jäng 'Baptis ngă 'baptem tơ buol guñu lăm  
 ia-sodøng Jôđän. <sup>6</sup> Tū nǚn, Jäng 'Baptis čù ào

---

\* **1:2** 1:2 Malači 3:1.      † **1:3** 1:3 Èsai 40:3.

sõng blou lakđa, akă tolroi kơ-iăng sõng kōlì, 'bõng kōtòk sõng ia hõnìng glai.<sup>7</sup> Nu poto-akhàn lài: "Hũ sa Pô gõnăp-gonuăr rølau dølhă, truh hõdøi dølhă, dølhă 'buh iõu pál kù tø ala tolleh tolroi kōlì-juă tø Pô.<sup>8</sup> Dølhă ngă 'baptem tø buø adõi-ai sõng ia, bloh Pô røu ngă 'baptem tø buø adõi-ai sõng Yàng Bøngä Søçih-Sri."

### *Jăng 'Baptis Ngă 'Baptem Tø Yàng Jësu - Kømlái Połuo-Öñiai Yàng Jësu*

(Mathio 3:13 – 4:11; Luka 3:21,22; Mak 4:1-13)

<sup>9</sup> Läm du horoi nǚn, Yàng Jësu mungkin ploï-prõng Nasaret čär Galile truh, sõng Jăng 'Baptis ngă 'baptem tø Pô lám ia-sødòng Jôđän. <sup>10</sup> Tú porpa đì tøbiă mungkin ia, Pô 'buh du täl longì poh tøbiă, sõng Bøngä Søçih-Sri mohiõ you cím kótrou trùn đõm tø ngõ Pô,<sup>11</sup> sõng hũ sáp mungkin ngõ longì đõm lài: "Anà la Anà uõn-ronäm Køu, siàm hotai Køu lám abih tøgrõ motta." <sup>12</sup> Tú nǚn mư, Bøngä Søçih-Sri ba Pô tøma lám anih 'blàng-jøhua. <sup>13</sup> Pô dò lám anih 'blàng-jøhua pà pluh horoi, kóđòng Satän połuo-öñiai, hødiü tøkrah du jøi-phõn pà gah tøkai lám glai, sõng hũ du mohnih gódrúh duh bruă Pô.

## **GÕNUĂR-BRUĂ YÀNG JÉSU TØ ČÄR GALILE**

(Mungkin täl 1:14 truh täl 9:51)

*Yàng Jësu Tøma Ngă Gonuăr-Bruă Lám Cär  
Galile*

(Mathio 4:12-17; Luka 4:14-15; Mak 5:1-11)

<sup>14</sup> Hõdøi tú Jăng 'Baptis kóđòng jàm-krõ, Yàng Jësu truh tø čär Galile, poto-akhàn mungkin

Ponuaï-Siàm Yàng Pô Løngì. <sup>15</sup> Pô đờm: “Tú-horoi hǔ tõl bojø, lögär Yàng Pô Løngì hǔ truh jě bojø, buol guhã päl mōbai prah-luɔi glài-sønoh bě söng pääng-tui jolàn Ponuaï-Siàm.”

<sup>16</sup> Tú nau tui rò gah ia-tøsì Galile, Yàng Jësu 'buh dua aràng adøi-ai Simôn söng Andre, dò dăng soñuāl lăm ia-tøsì, koyoa bruă ngă phûn buol guňu la mørnih mă akàn. <sup>17</sup> Yàng Jësu đờm söng buol guňu: “Tui bě Køu, Køu rōu ngă tø buol guhã tøbiä jiöng du mørnih dăng soñuāl mørnih you dăng soñuāl mă akàn.” <sup>18</sup> Tú nǚn mū, buol guňu luɔi jàl-soñuāl bloh tui Pô. <sup>19</sup> Nau đoh atàh rølau sa-sít tra mürng anih nǚn, Pô 'buh Jakø, anà Sebede, söng adøi ñu la Jäng, dò srót soñuāl lăm gołài. <sup>20</sup> Pô iou buol guňu; buol guňu luɔi ama droi la Sebede dò wõ lăm gołài söng du mørnih ngă tò-apah, bloh nau tui Pô.

*Yàng Jësu Potroh Kōmlài  
(Luka 4:31-37)*

<sup>21</sup> Yàng Jësu söng du mørnih tui-mōgru Pô tøma lăm pløi-pröng Kapenaum. Iou tø horoi sa'bat, Pô tøma lăm sàng potòm söng pøto-møblàng. <sup>22</sup> Abih tøgrø mørnih mă ngă krøi-takøtuä biä mürng ponuaï Pô pøto, koyoa Pô pøto hǔ goñäp-goñuär, bloh 'buh iou you du mørnih goñuär-poto ponuaï adät-adia poto.

<sup>23</sup> Kung tú nǚn, lăm sàng potòm hǔ sa aràng mørnih kođòng kōmlài sōu-sønoh ngă, <sup>24</sup> mørnih nǚn iou driau lài: “O Jësu mørnih Nasaret, buol dolhã söng Pô hǔ bruă høgë roi? Pô truh tø polui-polohiä buol dolhã? Dolhã thou Pô la

aràng sơi, Pô la Pô Sočih-Sri Yàng Pô Lơngì.”  
 25 Bloh Yàng Jêsu puaí jrăm ū: “Dò kơđồng bě, sōng tōbiā klàh mŭng mōnih ni!”<sup>26</sup> Kōmlài sōū-sōnoh sōboh khăng mōnih nǚn, kōmrào sa săp prōng, sōng tōbiā klàh mŭng mōnih nǚn.<sup>27</sup> Abih tōgrō mōnih mă ngă črih-takotuā biă sōng đòm tonia gōu: “Pōnuai hōgē ni? Sa pōnuai poto-posài bōrhōu baŭ gōnăp-gōnuăr! Mōnih ni mă gōnăp-gōnuăr đòm pōđär du kōmlài sōū-sōnoh, sōng guňu kŭng pál păng bōbah ngă tui roi.”<sup>28</sup> Pōnuai tiōng-donài mŭng angăn Yàng Jêsu tū nǚn mư hǔ đòm tiōng tōbiā lăm abih càr tōmdär Galile.

*Yàng Jêsu Po'sô-Po'saih Tơ Ame-Tămhă Pier  
(Mathio' 8:14-17; Luka 4:38,39)*

29 Krah pōrpa tōbiā mŭng sàng pōtòm, Yàng Jêsu găm sōng Jakơ, Jăng, nau truh tơ sàng Simôn sōng Andre.<sup>30</sup> Tū nǚn ame-tămhă Simôn kơđòng lơ-őn pōrmă-morêt, dò đih lăm čorùng. Du mōnih tui-mōgru truh đòm mư tơ Pô thōu mŭng pōnuai nǚn.<sup>31</sup> Pô truh jě, apăn tōngàn đōng nū tōgō. Pōnuai pōrmă-morêt thít mư, sōng nū tōma duh bruă tōgrō mōnih.

*Yàng Jêsu Po'sô-Po'saih Tơ Lô Mōnih Lō-őn  
Longoh Rōwă-Sōkì  
(Mathio' 8:1-4; Luka 4:40,41)*

32 Truh glai diouă, tū ia-horroi nū, aràng ba abih tōgrō mōnih lơ-őn longoh rōwă-sōkì sōng du mōnih kơđòng kōmlài ngă truh sōng Yàng Jêsu.<sup>33</sup> Buōl làng lăm ploi-prōng pōgùm-pōtòm gōu tơ anaŭ boh 'băng.<sup>34</sup> Yàng Jêsu po'sô-po'saih tơ

lô mɔníh kɔđòng tɔł abih tɔgrɔ̄ pɔnuaí lɔ-ɔñ longoh rɔwă-sɔkì, sɔng pɔtrot h ô kɔmlài, bloh 'buh broi gɔnuär du kɔmlài đờm sa pɔnuaí loi, kɔyoa guñu theo Pô la aràng soi.

<sup>35</sup> Ôm horoi hɔđoi, tû lɔngì sɔđaú dò kɔnám, Yàng Jêsu tɔgô, nau tɔma lâm anih jɔhua-kɔđòng, sɔng iɔu-lài tɔ anih nǚn. <sup>36</sup> Simôn sɔng du mɔníh tui-mɔgru nau duah Pô. <sup>37</sup> Tû duah 'buh nǚn đờm lài: "Abih tɔgrɔ̄ mɔníh dò duah Pô-Poto." <sup>38</sup> Bloh Pô đờm sɔng buol guñu: "Buol gudroi nau bě anih pɔkɔn, tɔma lâm du ploï tòmdär anih ni, tô Kɔu künk pɔto-akhàn tɔ anih nǚn roi. Kɔyoa nǚn la bruă phຸn bloh Kɔu hǔ truh." <sup>39</sup> Pô nau abih lâm čàr Galile, pɔto-akhàn lâm du sàng pɔtòm sɔng pɔtrot h ô kɔmlài.

*Yàng Jêsu Pɔsô-Pɔsaih Tɔ' Mɔníh Dûn  
(Mathio' 8:1-4; Luka 5:12-16)*

<sup>40</sup> Tû nǚn hǔ sa aràng mɔníh dûn truh pɔđih rùp tɔ anaü Yàng Jêsu sɔng yòng lɔkɔu: "Yah Pô khiäng, Pô hǔ rɔgoi ngâ tɔ dɔlhă hǔ goh." <sup>41</sup> Yàng Jêsu hǔ hotai-hɔtiän anít-anär, yɔr tɔngàn tûp tɔ mɔníh nǚn sɔng đờm: "Kɔu khiäng, pɔsô goh bě." <sup>42</sup> Lâm tɔk tû nǚn mû, dûn thít abih, mɔníh nǚn hǔ goh. <sup>43</sup> Yàng Jêsu pɔđär nû nau mû, sɔng mă pɔnuaí jɔnăp-jɔni đờm kɔkɔi-pɔđär: <sup>44</sup> "Pál čɔ-kɔrhia bě, juoi đờm hogé sɔng aràng soi, bloh nau bě pɔto rùp sɔng mɔníh gɔnuär pɔyă phɔn duh-dɔlbăt, sɔng pɔyă phɔn če-pɔyɔr duh-dɔlbăt mŭng bruă anà hǔ goh tui adat Môise pɔto, tô ngâ grøh tɔ buol guñu." <sup>45</sup> Bloh mɔníh nǚn nau, đờm pɔtiɔng

mึง bruă ni lăm abih tōgrő anih, đờm akhàn abih mึง tōgrő p̄onuaĭ, tõl truh Yàng Jēsu 'buh r̄ogoi tōma lăm ploï-prōng tō anaŭ tōgrő m̄onih jiǒng, bloh păl dò lăm du anih jōhua tō agàh ploï-prōng. Sōng buol làng mึง tōgrő anih ba gōu truh sōng Pô.

## 2

*Yàng Jēsu P̄osô-P̄osaih Tō M̄onih Motai Tokai-Tongàn*

(*Mathio 9:1-8; Luka 5:17-26*)

<sup>1</sup> Du h̄oroi h̄ordoi, Yàng Jēsu gài m̄orai tō ploï-prōng Kapenaum, buol làng mōhŭ thōu Pô dò lăm sàng, <sup>2</sup> nǚn p̄ogùm-p̄otòm gōu tō anih nǚn lô biă, tõl truh tō anaŭ bōh 'băng sàng künk 'buh hŭ anih loi dò soh. Pô poto-akhàn p̄onuaĭ Yàng tō buol guňu. <sup>3</sup> Tú nǚn hŭ pà aràng m̄onih sōkōng ba truh tō Pô sa aràng m̄onih motai tokai-tongàn. <sup>4</sup> Bloh, koyoa m̄onih lô, buol guňu 'buh r̄ogoi ba m̄onih nǚn truh jě Pô jiǒng, nǚn buol guňu toh bōbūng sàng, r̄ing tō anih Pô dò guh, bloh nǚn p̄otrún m̄onih motai tokai-tongàn dò đih lăm čonứng trún tō ala. \* <sup>5</sup> 'Buh p̄onuaĭ păng-tui buol guňu you nǚn, Yàng Jēsu đờm sōng m̄onih motai tokai-tongàn: "O anà, glài-s̄onoh anà hŭ anít toh-luoi bojø." <sup>6</sup> Bloh hŭ du m̄onih gōnuär-poto p̄onuaĭ adăt-adia dò guh tō anih nǚn, buol guňu s̄onüng Ờm lăm hotai-hotian lài: <sup>7</sup> "Kođa h̄ogé m̄onih ni khĩn đờm you nǚn?

---

\* **2:4** 2:4 Sàng m̄onih Juđa hŭ bōbūng r̄ing you 'blàng, sōng tō gah sàng hŭ kotoa đì tō ngō.

Čò-sorbil biă! Rølau tø Yàng Pô Løngì, aràng soi hũ gónuär toh-luoi glài-sønoh jiøng?”<sup>8</sup> Lám hotai-akõ Yàng Jésu hũ kràn-thøu mû du pønuaí hogë buøl guñu dò ðòrm söng goü, nün Pô ðòrm: “Køða hogë lám hotai-hotian buøl guhã sørnung-bongoàn you nün?<sup>9</sup> Tui buøl guhã, nün tokrah bruä ðòrm söng mónih mótaí tokai-tongàn lài: ‘Glài-sønoh anà hũ anít toh-luoi bojø,’ söng bruä ðòrm: ‘Togô døng bë apän čønunning hã bloh nau,’ bruä loi ‘buøn rølau?’<sup>10</sup> Bloh tø buøl guhã thøu lài tû dò lám dun-ya, Anà Mønih hũ gónuär toh-luoi glài-sønoh.” Pô ðòrm söng mónih mótaí tokai-tongàn: <sup>11</sup> “Kou poðär anà, togô døng bë, gläm čønunning söng nau wõ tø sàng!”<sup>12</sup> Mønih mótaí tokai-tongàn lám tok togô døng mû, gläm čønunning tobiä nau tø anaü abih togrø mónih, tøl truh aràng soi aràng nün künd mä ngä črihtakotuä söng moyòm-pøglòng Yàng Pô Løngì lài: “Buøl gudroi ka tû loi ‘buh bruä you ni!’”

*Yàng Jésu Iou Lebi  
(Mathioø 9:9-17; Luka 5:27-39)*

<sup>13</sup> Yàng Jésu tobiä nau tø gah ia-tøsi wõ, abih tørpuøl buøl làng truh söng Pô, söng Pô pøtøpøsài buøl guñu. <sup>14</sup> Lám jølàn nau Pô ‘buh Lebi, anà Alphe, tû nün dò guh tø anih rï-mä jia, nün ðòrm söng ñu: “Tui bë kou!” Lebi togô døng, nau tui Pô.

<sup>15</sup> Hødøi mungkin nün, tû Pô dò guh huä ‘bøng móläm lám sàng Lebi, hũ lô mónih rï-mä jia söng mónih glài-sønoh dò guh huä ‘bøng gäm söng Pô söng du mónih tui-møgru Pô, køyøa

lăm du mənih nǚn hǔ lō mənih tui Pô bojø.  
<sup>16</sup> Du mənih gənuär-poto pənuai adät-adia lăm tərpuol Pharisi 'buh Pô dò guh huă 'bɔng găm sōng du mənih rǐ-mă jia sōng mənih glài-sənoh, nǚn đờm sōng du mənih tui-məgru Pô lài: "Kođa hɔgē Pô-Poto dò guh huă 'bɔng găm sōng du mənih rǐ-mă jia sōng mənih glài-sənoh?"  
<sup>17</sup> Məhǔ yōu nǚn, Yàng Jēsu đờm sōng buol guñu: "Mənih pràn-khäng 'buh cảng truh mənih gənuär-jrào ɔu, bloh la mənih rəwă-səkì. Kōu truh 'buh iōu tō iōu mənih rǐng-təpă, bloh iōu mənih hǔ glài-sənoh."

### *Yàng Poto Mǔng Pənuai Wèr 'Bɔng*

<sup>18</sup> Tū nǚn du mənih tui-məgru Jǎng 'Baptis sōng du mənih Pharisi dò wèr 'bɔng; hǔ mənih truh tənia Pô: "Kođa hɔgē du mənih tui-məgru Jǎng 'Baptis sōng du mənih tui-məgru lăm tərpuol Pharisi wèr 'bɔng, bloh du mənih tui-məgru Pô-Poto 'buh wèr 'bɔng?" <sup>19</sup> Yàng Jēsu đờm sədō: "Mənih adɔi-ai gōu sōng mənih mərtou-ləkɔi hǔ rəgɔi wèr 'bɔng jiɔng lăm tū mənih mərtou-ləkɔi dò sōng buol guñu ɔu? Hədùm suoi mənih mərtou-ləkɔi dò sōng buol guñu, buol guñu 'buh rəgɔi wèr 'bɔng jiɔng.  
<sup>20</sup> Bloh truh hɔroi mənih mərtou-ləkɔi păl kōng ba nau atāh mǔng buol guñu, lăm hɔroi nǚn buol guñu rōu wèr 'bɔng. <sup>21</sup> 'Buh aràng səi băl pĕt bɔ-yài bɔrhōu lăm ào klă; yah ngă yōu nǚn, pĕt băl bɔrhōu rōu torsăng rüt ngă tɔrhët ào klă, sōng anih tɔrhët rōu jōhà rəlau wō. <sup>22</sup> Künk 'buh aràng səi trǐng təpai bɔrhōu lăm gɔdoh kɔlì klă;

yah ngă you nǚn, tōpai rōu ngă tōrlah gōdoh,  
tōpai lōhiā sōng gōdoh kǔng 'buh dō ou rōi; bloh  
tōpai bōrhōu pāl trǐng lām gōdoh kōlì bōrhōu."

*Ngă Bruă Lăm Horoi Sa'bat  
(Mathio 12:1-8; Luka 6:1-5)*

<sup>23</sup> Lăm horoi sa'bat, Yàng Jēsu nau găń 'blàng hōma bōdai. Lăm jōlàn nau, du mōnih tui-mōgru Pô rōhōt amùng bōdai. <sup>24</sup> Du mōnih Pharisi đōm sōng Pô: "Cơ dih, kōđa hōgē du mōnih tui-mōgru Pô-Poto ngă pōnuai 'buh hǔ gōnuăr ngă lăm horoi sa'bat?" <sup>25</sup> Pô đōm sōng buol guňu: "Buol guhă ka tū loi pōrphoh-čō lăm 'Bòn Bō-àr ou? Pōtau Đabit hǔ ngă hōgē, tū ū sōng du mōnih nau tui ū kōng siōu kōđòng sōng lōpa tūng? <sup>26</sup> Lăm rài Abiatha ngă mōnih gōnuăr prōng apān-akō pōyă phōn duh-dōlbăt, Đabit hǔ toma lăm sàng Yàng Pô Lōngì, mă pah sōčih-sri 'bōng, sōng kǔng broi tō du mōnih nau tui ū 'bōng rōi, yah pah nǚn mǐn du mōnih gōnuăr pōyă phōn duh-dōlbăt nǚn ka hǔ gōnuăr 'bōng." <sup>27</sup> Bloh nǚn Pô đōm sōng buol guňu: "Horoi sa'bat hǔ ngă tobiă koyoa jōi anà mōnih, 'buh iōu jōi anà mōnih hǔ pojiōng tobiă koyoa horoi sa'bat. <sup>28</sup> Koyoa nǚn, Anà Mōnih kǔng la Yàng horoi sa'bat."

### 3

*Yàng Jēsu Posō-Posaih Mōnih Srēt-Mōtai  
Tōngān  
(Mathio 12:9-14; Luka 6:6-11)*

<sup>1</sup> Lăm sa amăng pokōn, Yàng Jēsu tōma lăm sàng pōtòm, tō anih nǚn hǔ sa aràng mōnih lókōi srēt-mōtai sa gah tōngàn. <sup>2</sup> Buol guñu kraū-čōr Pô hǔ pōsō-pōsaih tō mōnih nǚn lăm horoi sa'bat ouch, tō hǔ pōnuai yā Pô. <sup>3</sup> Pô đòm sōng mōnih srēt-mōtai tōngàn: “Tōgōd dōng bē, truh dō dōng tōkrah anih ni.” <sup>4</sup> Bloh nǚn Pô tōnia buol guñu: “Lăm horoi sa'bat hǔ gōnuār ngă bruā siàm halài bruā johà? Päl dōng mōnih halài pōmōtai mōnih?” Bloh buol guñu dō kōđōng rik. <sup>5</sup> Pô pōtrah mōta čōr tō buol guñu, gām anok hotai gām jruh-jrui kōyoa hotai-hōtiān buol guñu krā-khăng. Bloh nǚn Pô đòm sōng mōnih srēt-mōtai tōngàn: “Yōr bē tōngàn tōbiā.” Mōnih nǚn yōr tōngàn tōbiā, nǚn tōngàn hǔ pōsō-pōsaih mū. <sup>6</sup> Du mōnih Pharisi nau tōbiā, lăm tōk tū nǚn mū tāmboýai sōng du mōnih gah tōrpuol Herôt tāmdrä-wōr sōng Pô, tō duah pōnuai pōmōtai Pô.

### *Buol Làng Nau Tui Yàng Jēsu*

<sup>7</sup> Yàng Jēsu sōng du mōnih tui-mōgru Pô pleh nau tō gah ia-tōsì. Hǔ sa tōrpuol lō buol làng mŭng čär Galile truh tui Pô. Mŭng čär Juđe, <sup>8</sup> plōi-prōng Jerusalem, čär Iđume, càr gah dih ia-sōđòng Jôđän, càr tōmdär plōi-prōng Tirō sōng Siđôn, ūr-ūr ba goü truh sōng Pô, kōyoa mōhŭr thōu mŭng tōgrōr bruā Pô hǔ ngă. <sup>9</sup> Kōyoa lō mōnih biā, nǚn Pô đòm pōđär du mōnih tui-mōgru rōcāng lōih tō Pô sa boh gōlài, tō klàh kōđōng tōrpuol mōnih lō sūl pojeh. <sup>10</sup> Kōyoa Pô

hǔ pōsō-pōsaih tơ lô mənih lɔ-ǒn lɔngoh rōwā-sōkì, nǚn abih tōgrō mənih hǔ lɔ-ǒn lɔngoh rōwā-sōkì, aràng sōi aràng nǚn künk ràn truh jě tō hǔ rōwō tǔp Pô. <sup>11</sup> Yàu tǔ du mənih kōdòng kōmlài ngă 'buh Pô, guñu pōdih rùp tơ tōkai Pô sōng iōu driau lài: "Pô-Pōto la Anà Yàng Pô Longì." <sup>12</sup> Bloh Pô pōkōu guñu, 'buh broi đờm tơ aràng thêu Pô la aràng sōi.

*Yàng Jēsu Rōwah Sa Pluh Dua Aràng Mənih  
Tōdi-Tōdài*  
(*Mathio' 10:1-4; Luka 9:12-16*)

<sup>13</sup> Yàng Jēsu đì tơ ngo cō, iōu du mənih Pô khiāng truh sōng Pô. Sōng buol guñu truh sōng Pô. <sup>14</sup> Pô rōwah-pô tōrpuol sa-pluh dua aràng, angǎn la tōdi-tōdài tō dò sōng Pô, sōng tō Pô pōdār buol guñu nau pōto-akhàn Pōnuai-Siàm, <sup>15</sup> sōng broi tơ buol guñu gōnuār tō pōtroph kōmlài. <sup>16</sup> Ni la sa-pluh dua aràng mənih tōdi-tōdài bloh Pô hǔ rōwah-pô: Simôn, Pô pō-angǎn la Pier, <sup>17</sup> Jakō anà Sebede, sōng Jāng addi Jakō, Pô pō-angǎn dua aràng buol guñu la Bōanerges, mōblàng la anà lōkōi grōm-kōtāl; <sup>18</sup> Andre, Philip, 'Bathelemi, Mathio', Thôma, Jakō anà Alphe, Thađe, Simôn mənih Kanaan, <sup>19</sup> sōng Juđa Iskariôt la mənih pōblō-dră Pô.

*Yàng Jēsu Sōng Beelsebul*  
(*Mathio' 12:22-32; Luka 11:14-23; Mak 12:10*)

<sup>20</sup> Yàng Jēsu sōng du mənih tui-mōgru tōma lăm sa boh sàng; sa tōrpuol lô buol làng ba gōu truh pōgùm-pōtōm wō tō anih nǚn, tōl truh Pô sōng du mənih tui-mōgru 'buh rōgōi huă 'bōng

jiornings. <sup>21</sup> Du mənih lăm sàng-donò Pô məhŭr thəu yəu nǚn, buəl guñu truh tō mă ba Pô nau wō, kəyoa aràng đờm lài “Pô ləhiă akō-sonüng bojō.”

<sup>22</sup> Bloh du mənih gənuăr-poto pənuaï adăt-adia mǔng plōi-prōng Jerusalem trün nǚn đờm lài: “Mənih ni kəđòng kəmlài Beelsebul ngă, səng gənùrm tər gənuăr pətau-kəmlài bloh potroh kəmlài.” <sup>23</sup> Yàng Jēsu iəu buəl guñu truh, angui pənuaï pəgăp-pəmoyou bloh đờm səng buəl guñu: “Høyou kəmlài Satän pətroph jiornings kəmlài Satän? <sup>24</sup> Yah sa ləgăr pəčorlah kroi duă gōu droi wō, ləgăr nǚn rōu ‘buh rəgoi dō dōng kojăp jiornings. <sup>25</sup> Yah sa boh sàng pəčorlah kroi duă gōu wō, sàng nǚn rōu ‘buh dō dōng kojăp jiornings. <sup>26</sup> Künk yəu nǚn roi, yah kəmlài Satän tāmdrä-wō səng rùp-phùn nū səng pəčorlah kroi duă gōu nū wō, nǚn nū ‘buh rəgoi dō dōng kojăp jiornings, bloh hū truh həroi lui-düt nū bojō. <sup>27</sup> ‘Buh aràng səi hū rəgoi təma lăm sàng sa aràng mənih pràn-khăng tō tāmblah-mă phənbōna mənih nǚn, bloh dəlhəu biă ‘buh mă čau mənih pràn-khăng nǚn wō. Păl mă čau mənih nǚn wō, bloh nǚn ka hū rəgoi tāmblah-mă phənbōna lăm sàng nū jiornings.

<sup>28</sup> Iəu biă, Kəu đờm səng buəl guhă, abih təgrōr pənuaï glái-sənoh rōu hū anít toh-luoi tər anà-točo joi anà mənih, găm səng abih təgrōr pənuaï sək-sərbil khǐn-dəmin buəl guñu đờm künk yəu nǚn roi. <sup>29</sup> Bloh aràng səi đờm sək-sərbil khǐn-dəmin truh tər Yàng Bəngă Səcīh-Sri, nǚn rōu ‘buh tǔ loi hū anít toh-luoi, păl kəđòng glái-

sønōh rài pōdō rài.” <sup>30</sup> Pō đờm you nǚn, koyoa buoł guñu đờm lài: “Mønih ni kɔđòng kɔmlài ngă.”

*Ame Søng Adoi-Ai Yàng Jēsu  
(Mathiōr 12:46-50; Luka 8:19-21)*

<sup>31</sup> Ame söng adoi-ai Yàng Jēsu truh, dò dōng tɔ̄ agàh, söng yòng mønih tɔ̄ma iou Pō. <sup>32</sup> Tù nǚn hǔ sa tɔ̄rpuoł lô buoł làng dò guh tòmdär Pō, söng buoł guñu đờm söng Pō: “O Pō-Pōto, hǔ ame söng adoi-ai Pō dò tɔ̄ agàh, buoł guñu tɔ̄nia duah Pō.” <sup>33</sup> Pō đờm: “Aràng sɔ̄i la ame Kōu, aràng sɔ̄i la adoi-ai Kōu?” <sup>34</sup> Bloh nǚn Pō pōtrah čɔ̄ tɔ̄ du mønih dò guh tòmdär Pō, söng đờm: “Ni la ame Kōu söng adoi-ai Kōu! <sup>35</sup> Aràng sɔ̄i ngă tui hotai-khiāng Yàng Pō Løngì, mønih nǚn la adoi-ai, la gɔ̄u kɔ̄møi söng la ame Kōu.”

## 4

*Pøgåp-Pømøyou Münd Løgär Yàng Pō Løngì  
(Mathiōr 13:1-23; Luka 8:1-15)*

<sup>1</sup> Sa amǟng pōkɔ̄n, Yàng Jēsu tɔ̄ma pōtomōblàng tɔ̄ gah ia-tɔ̄si. Hǔ sa tɔ̄rpuoł mønih lô biǟ pōgùm-pōtòm gɔ̄u tòmdär Pō, nǚn Pō päl trùn dò guh lám sa boh gōlài, abih tɔ̄rpuoł buoł làng nǚn dò dōng tɔ̄ gah ia. <sup>2</sup> Pō angui pōnuai pōgåp-pømøyou đờm poto buoł guñu lô pōnuai. Lám tū poto, Pō đờm: <sup>3</sup> “Pǟng bě ni! Hǔ sa aràng mønih tɔ̄biǟ nau drà gär-pōjeh. <sup>4</sup> Lám tū drà, hǔ du gär lě rò gah jōlàn, čim truh 'bø̄ng abih. <sup>5</sup> Du gär pōkɔ̄n lě iou lám anih lõn pōtou-rōđeh, mǐn hǔ sa-sít lõn soh, koyoa lõn bò̄r 'buh dørläm,

nǚn tօmuh tօgօ mư. <sup>6</sup> Bloh tǔ ia-hօroi đì tօgօ, kօđòng pօđiă gruă, nǚn guñu thu piăp kօyoa 'buh hູ akha. <sup>7</sup> Du gǎr pօkօn lě iօu tօkrah puk druoi; druoi că yùm ngă tօ ū bołhăt, nǚn 'buh hູ phູn-hojjung. <sup>8</sup> Du gǎr pօkօn wօ lě iօu lām anih lօn siám nǚn hູ phູn-hojjung, tօgօ prօng sօng tօbiă bօnga boh: sa gǎr tօbiă klou pluh, gǎr pօkօn nǚm pluh, gǎr pօkօn wօ sa rօtùh." <sup>9</sup> Bloh nǚn Pô đօm: "Aràng sօi hູ tօnia tօ pǎng, nǚn pǎng-mołhູ bේ!"

### *Kotha Mօblàng Pօnuai Pօgăp-Pօmoyou*

<sup>10</sup> Tú Yàng Jēsu dò sa aràng, du mօnih dò tօmdär Pô gǎm sօng sa-pluh dua aràng mօnih tօdi-tօdài truh tօnia Pô mǚng du pօnuai pօgăp-pօmoyou. <sup>11</sup> Pô đօm: "Sօng buoł guhă, pօnuai tօrđoւ-dօrlăm mǚng lօgär Yàng Pô Lօngi hູ rὰng-tօbiă tօ buoł guhă bojo; bloh sօng tօgrօ mօnih agàh, nǚn abih tօgrօ mօta sօđaŭ pál angui pօnuai pօgăp-pօmoyou, <sup>12</sup> tօ buoł guñu:

Cጀ nǚn sօđaŭ cጀ, bloh 'bu 'buh,  
Pǎng nǚn sօđaŭ pǎng, bloh 'buh wօng;  
Huጀ buoł guñu gài-wօ bloh hູ anît toh-luoi  
glài-sօnoh օu." \*

<sup>13</sup> Bloh nǚn Pô đօm: "Buoł guhă 'buh wօng pօnuai pօgăp-pօmoyou ni օu? 𝐘ou nǚn ngă hoyou buoł guhă wօng jiօng abih tօgrօ pօnuai pօgăp-pօmoyou pօkօn? <sup>14</sup> Mօnih drà gǎr-pojeħ, nǚn la drà Pօnuai Yàng Pô Lօngi. <sup>15</sup> Du gǎr rò gah jołan la du mօnih hູ khiăng pǎng Pօnuai Yàng Pô Lօngi drà tօbiă, bloh tǔ buoł

---

\* **4:12** 4:12 Esai 6:9,10.

guñu pørpa păng Pønuai Yàng Pô Løngì, nǚn Satän truh mư, tamlah mă Pønuai Yàng Pô Løngì hũ drà lám hotai-hotian buol guñu. <sup>16</sup> Künd you nǚn roi, du gär drà lám anih lõn potou-roðeh, la du monih tū păng Pønuai Yàng Pô Løngì nǚn sòh-sài păng-tui đồ-mă mư; <sup>17</sup> bloh Pønuai Yàng Pô Løngì 'buh tømuh akha lám dørläm hotai-hotian, mën dò sordang lám sa-sít tū soh; nǚn tū koyoa mungkin Pønuai Yàng Pô Løngì bloh păp du pønuai gleh-glär mɔtai-lohiä halài køðong mă-pøkøü, buol guñu sonë lobuh mư. <sup>18</sup> Du gär lë iou tokrah puk druoi, nǚn mohiø you du monih păng Pønuai Yàng Pô Løngì, <sup>19</sup> bloh bruä sonüng kɔ-ù mungkin rài ni, pønuai poluo-pøsòh mungkin pønuai mɔda goñ-hülp, söng tøgrø pønuai hàm-khiäng pokøn tøma baü lám hotai-hotian buol guñu, ngä tø Pønuai Yàng Pô Løngì køðong gorèt bolhæt, 'buh tøbiä boh jiøng. <sup>20</sup> Bloh, du gär drà lám anih lõn siäm, mohiø you du monih păng Pønuai Yàng Pô Løngì nǚn păng-tui đồ-mă söng tøbiä bønga boh, gär ni tøbiä kløu pluh, gär pokøn nãm pluh, gär pokøn wõ sa roðuh."

*Pøgåp-Pømoyou Mungkin Apui-Ðèng  
(Luka 8:16-18)*

<sup>21</sup> Yàng Jësu ðòrm söng buol guñu: "Hũ aràng soi apän ðèng daü tø ala thüng halài tø ala jørg çonüng roi? 'Buh iou la daü tø ngö tøkai ðèng ou? <sup>22</sup> Koyoa 'buh hũ pønuai hogé bøðøü-tørdøü bloh 'buh päl ràng-tøbiä, 'buh hũ pønuai hogé bøðøü-tørdøü bloh 'buh päl ba tøbiä tø

pōnuai̍ sordah. <sup>23</sup> Aràng sōi hū tōnia tō pāng, nǚn pāng-mōhū bē!"

<sup>24</sup> Pô đòm sōng buol guñu: "Cơ-korhia bē mǔng pōnuai̍ buol guhā pāng. Buol guhā wäl tō aràng kàr loi nǚn buol guñu künd rōu wäl tō buol guhā kàr nǚn roi, sōng dō broi potöl rōlau wō. <sup>25</sup> Koyoa mōnih loi hū, mōnih nǚn rōu hū broi potöl wō; bloh mōnih loi 'buh hū, nǚn gām phōn hōgē mōnih nǚn hū, künd rōu kōng mă thít roi."

### *Pōgāp-Pōmōyōu Mǔng Gär-Pojeh*

<sup>26</sup> Yàng Jēsu künd đòm: "Lōgar Yàng Pô Lōngì künd mōhiō yōu sa aràng mōnih drà gär-pojeh lám lōn, <sup>27</sup> mōnih nǚn đih halài mōdōh, mōlām halài hōroi, gär-pojeh sōđaū čeh mōta tōmuh sōng čā tōgō, bloh mōnih nǚn 'buh thōu hōyōu loi. <sup>28</sup> Koyoa lōn tō ū tōbiā bōnga boh, tū cōmrūp la phün mōda, bloh nǚn sroh bōnga sōng jiōng gär. <sup>29</sup> Tū bōdai asă, mōnih nǚn apān wāng nau yuă mū, koyoa blān yuă hū truh bojō."

### *Pōgāp-Pōmōyōu Mǔng Gär Sōboi*

(Mathio 13:31,32; Luka 13:18,19)

<sup>30</sup> Yàng Jēsu đòm: "Buol gudroi hū rōgoi mă pōnuai̍ hōgē tō počāu-pōgāp, halài angui pōnuai̍ pōgāp-pōmōyōu loi tō đòm mǔng lōgar Yàng Pô Lōngì? <sup>31</sup> Lōgar Yàng Pô Lōngì mōhiō yōu sa gär sōboi, tū dōnih lám lōn, ū mīn la sa agär tít rōlau abih lám tōgrō agär pōkōn lám lōn. <sup>32</sup> Bloh tū dōnih bojō, ū tōmuh tōgō sōng tōbiā jiōng sa phün prōng rōlau tō abih tōgrō

joi phູນ ອົ້ນຳມ ພົກຄົນ, ດຸ ທ່ານ ນູ ປິ່ງ ຕໍລ  
ທຽບ ຄືມ ລົງໄ ຫຼຸ ຮົກອີ ນັກ ສຸຮ ຕ່າ ລົහີ  
ນູ ຈຶ່ງ.”

<sup>33</sup> ພົ ຂັງ ລົ ພົນຸາ ພົກັບ-ພົມຍູ້ ຍູ້ ນູນ  
ບົລ ພົຕ-ອຂ່ານ ພົນຸາ ຢັງ ພົ ລົງໄ ຕ່າ ບົລ  
ກູ້, ຕ່າ ບົລ ກູ້ ຫຼຸ ຮົກອີ ພັງ ຈຶ່ງ. <sup>34</sup> ພົ  
'ບົຫ ດ່ວມ ພົນຸາ ມົກ ສົ່ງ ບົລ ກູ້ ບົລ  
ຂັງ ພົນຸາ ພົກັບ-ພົມຍູ້; ບົລ, ຖ້ ດ້ ຄຣີ  
ສົ່ງ ດຸ ມົນີ້ ຕຸ-ມົກຮູ, ພົ ມົບລ່າງ ຕ້ອບ້າ  
ເບີ ຕ້ອກຮ້ ພົນຸາ ນູນ ຕ່າ ມົນີ້ ຕຸ-ມົກຮູ  
ພົ.

*Kođòng Rorbù-Angin Pröng Tokrah Ia-Tosi  
(Mathio 8:23-27; Luka 8:22-25)*

<sup>35</sup> ທຽບ ດີ້ ມີໃຈ ນູນ, ຢັງ ຈີສູ ດ່ວມ ສົ່ງ  
ດຸ ມົນີ້ ຕຸ-ມົກຮູ: “ບົລ ກຸດຣີ ນຸ ບໍ ທຽບ  
ຕ່າ ດີ້ ດີ້ ໃຫ້ ໃຫ້.” <sup>36</sup> ມີໃຈ ຕຸ ບຣີ ຕ້ອປູລ ບົລ  
ລ່າງ ນຸ ວ້ ເບີ ບອຈ, ຢັງ ຈີສູ ສົດາຟ ດ້ ລຳ  
ກອລ້າ, ສົ່ງ ດຸ ມົນີ້ ຕຸ-ມົກຮູ ບາ ພົ ນຸ. ຂັ້ງ  
ຫຼຸ ດຸ ກອລ້າ ພົກຄົນ ນຸ ກຳ ຮີ. <sup>37</sup> ຕຸ ນູນ ຫຼຸ  
ຮອບ່າ-ອັກິນ ປິ່ງ ຕ້ອກ໌, ຮອຍ່ ໃຫ້ ພົ ຕ້ອມ ລຳ  
ກອລ້າ, ຕໍລ ທຽບ ກອລ້າ ຂອງ ກໍາ. <sup>38</sup> ລຳ ຕຸ ນູນ,  
ພົ ດ້ ຕ່າ ດີ້ ອຸ ອຸ ພົກຄົນ, ກອນ່າງ ອົກ  
ລຳ ພົຕໍລ ບົລ ດີ້. ດຸ ມົນີ້ ຕຸ-ມົກຮູ ບລ້ ພົ  
ຕ້ອກ໌ ສົ່ງ ດ່ວມ: “ອ ພົ-ພົຕ, ບົລ ກຸດຣີ ຂອງ  
ມົຕາ ບອຈ ບົລ ພົ-ພົຕ ‘ບົຫ ສອນຸ້ງ ຂອ-ູ ມົກ  
ອູ?’” <sup>39</sup> ພົ ຕ້ອກ໌, ປູາ ຕ່າ ຮອບ່າ-ອັກິນ ສົ່ງ ດ່ວມ  
ພົດ້າ ໃຫ້ ອາ-ຕຸ-ສີ ລ້າ: “ກອດົງ ບໍ, ທີ່ ບໍ!” ຮອບ່າ-  
ອັກິນ ທີ່ ມູ ສົ່ງ ໃຫ້ ອາ-ຕຸ-ສີ ດ້ ກອດົງ-ຮີກ. <sup>40</sup> ບົລ  
ນູນ ພົ ດ່ວມ ສົ່ງ ດຸ ມົນີ້ ຕຸ-ມົກຮູ: “ກອດົງ  
ມົກ ບົລ ກຸ້ ມູ ພົ ນູນ? ບົລ ກຸ້ ສົດາຟ  
ກຸ້ ຂໍ ຫຼຸ ພົນຸາ ພັງ-ຕຸ-ອູ?”

**41** Du mɔníh tui-mɔgru tɔgra-tɔgrɔt biă, buɔl guñu đờm sõng goố: “Mɔníh ni la aràng sɔi bloh truh rɔbù-angin sõng ia-tɔsi künk päl pāng-bobah roi?”

## 5

*Mɔníh Jerase Kɔđòng Kɔmlài Ngă  
(Mathioố 8:28-34; Luka 8:22-25)*

**1** Yàng Jēsu sõng du mɔníh tui-mɔgru nau truh tɔ gah dih ia-tɔsi, lăm càr Jerase. **2** Tŭ Pô pɔrpa yàm tɔbiă mungkin gɔlài, nǚn mungkin anih küt atou, hǔ sa aràng mɔníh kɔđòng kɔmlài ngă, đuaố truh tɔ anaū Pô. **3** Mɔníh nǚn hɔdiū tɔkrah du küt atou, yah angui tolroi srēng künk 'buh hǔ aràng sɔi rɔgoối mă-poốkoố nū jiống. **4** Lô amăng kɔđòng crò anuh tɔ tɔkai sõng akă sõng tolroi srēng, bloh nū ngă kloh srēng sõng joh abih anuh, 'buh hǔ aràng sɔi tɔl pràn tō apän-poốkoố nū jiống. **5** Lui horoi sõng moläm nū kù dò mít tɔkrah du küt atou sõng tɔ ngō čɔ; nū jiống komrào driau sõng mă potou pøng rùp-phuốn droi brɔp lɔ'ka abih. **6** Tŭ 'buh Yàng Jēsu mungkin atàh, nū đuaố mɔrai truh, pɔđih rùp tɔ anaū Pô, **7** sõng đờm prøng sáp lài: “Khoai Yàng Jēsu, Anà Yàng Pô Lɔngi Ngō Glòng Rɔlau Abih, Pô sɔmōng ngă hɔgē sõng dɔlhă ni? Mă angän Yàng Pô Lɔngi dɔlhă yòng lokou Pô juɔi ngă gleh-glär dɔlhă.” **8** Koyoa Yàng Jēsu pɔrpa đờm sõng nū lài: “O kɔmlài! Tɔbiă bě mungkin mɔníh ni.” **9** Bloh nǚn Pô tɔnia nū: “Hă angän mɔta hɔgē?” Nu đờm: “Mɔta dɔlhă angän la ‘Tɔrpuol Lǐng.’ Koyoa buɔl dɔlhă lô

biā.” <sup>10</sup> Nu yòng lókōu Pô juoi proh guñu tōbiā mungkin čàr nǚn.

<sup>11</sup> Tú nǚn, jě tō anih nǚn, hǔ sa kótàr borbui lô biā dò 'börng tō gah ronòng čor. <sup>12</sup> Du kómlài lókōu yòng: “Yòng Pô broi buol dölhă tōma lām kótàr borbui dih.” Yàng Jésu broi gonuär. <sup>13</sup> Du kómlài tōbiā mungkin monih nǚn söng tōma lām kótàr borbui. Abih kótàr borbui, pogáp dua röbou droi, mungkin ronòng čor duaï sotzöng trün lām ia-tosì, söng mortai kräm abih lām nǚn.

<sup>14</sup> Du monih gläng borbui ba goü duaï dorü, söng đoram akhàn wō mungkin pónuái ni lām abih plói-pröng, plói tit. Buol làng ba goü truh tō čor bruä høgë hǔ tōbiā truh. <sup>15</sup> Tú buol guñu truh tōm Yàng Jésu, söng 'buuh monih mungkin dölhöu kórdòng kómlài ngä dò guh tō anih nǚn, čù khän-ào, akö-glo saih bohiàn, nǚn buol guñu huoi kóđa biā. <sup>16</sup> Du monih tō morta hǔ čor 'buuh tōgrö bruä nǚn, đoram akhàn wō tō buol guñu päng bruä høgë hǔ tōbiā truh tō monih kórdòng kómlài ngä söng tō kótàr borbui. <sup>17</sup> Buol guñu yòng lókōu Pô tōbiā klàh mungkin čàr tonah buol guñu.

<sup>18</sup> Tú Pô trün lām golài, monih dölhöu hǔ kórdòng kómlài ngä, truh yòng lókōu Pô broi nū nau tui Pô. <sup>19</sup> Bloh Yàng Jésu 'buuh broi gonuär, Pô đoram söng nū: “Nau wō bě tō sàng, truh söng du monih adoi-ai goü-potian hää, đoram akhàn wō tō buol guñu thou mungkin tōgrö bruä bloh Yàng hǔ ngä tō hää, söng đoram tō buol guñu thou Pô hǔ anit-ronäm tō hää hotyou loi.” <sup>20</sup> Monih nǚn nau lām abih čàr Đekapôl, đoram akhàn wō mungkin

tɔgrɔ̄ bruā prōng bloh Yàng Jēsu hū ngă tɔ̄ droi,  
sōng aràng sɔ̄i pāng künk mă ngă črih-takotuā  
biā.

*Anà Komoi Jeru Sōng Mɔnih Komoi Hū Lo-ǒn  
Rowā  
(Mathio 9:18-26; Luka 8:40-56)*

<sup>21</sup> Yàng Jēsu trùn lăm golài sōng gài nau w᷑  
tɔ̄ gah dih ia. Sa tɔ̄rpuol mɔnih lô biā pɔgùm-  
potòm goči tòmdär Pô. Pô dò dōng tɔ̄ gah ia-  
tosì. <sup>22</sup> Tū nǚn, hū sa aràng mɔnih lăm du  
mɔnih čɔ̄-apān sàng potòm, angān mɔta ŋu la  
Jeru, nau truh. Pɔrpa 'buh Yàng Jēsu, ŋu pɔđih  
rùp tɔ̄ tokai Pô, <sup>23</sup> sōng đòm lɔkou yòng lài:  
“Anà komoi tít dɔlhă sɔmōng mɔtai. Yòng Pô  
truh sōng daū tɔngàn tɔ̄ ngō ŋu, tō ŋu hū pɔsō-  
posaih sōng hođiǔ.” <sup>24</sup> Yàng Jēsu nau sōng Jeru.  
Sa tɔ̄rpuol lô mɔnih nau tui sōng sūl-pɔjeh goči  
tòmdär Pô. <sup>25</sup> Lăm tɔ̄rpuol mɔnih lô nǚn hū  
sa aràng mɔnih komoi kɔđòng lɔ-ǒn rɔwā tuh-  
khǎn sa-pluh dua thǔn bojо. <sup>26</sup> Suoi ni bojо ŋu  
hū kǒng gleh-glär lăm tɔngàn lô mɔnih gɔnuär  
jrào, kǒng lɔhiā abih phɔrn-priā, bloh pɔnuai lɔ-  
ǒn rɔwā 'buh hū dɔh-gɔđun sa-sít loi, 'brō hɔroi  
'brō traū rɔlau w᷑. <sup>27</sup> Nu hū mɔhǔ đòm mǔng  
Yàng Jēsu, nǚn sɔrlèt tɔma lăm tɔkrah tɔ̄rpuol  
mɔnih lô, nau truh mǔng gah rōng Pô sōng rɔw᷑  
tǔp tɔ̄ ào Pô. <sup>28</sup> Kɔyoa ŋu đòm lài: “Yah kɔu  
mǐn hū rɔw᷑ tǔp truh tɔ̄ ào Pô soh, nǚn kɔu rɔu  
hū pɔsō-pɔsaih.” <sup>29</sup> Lăm tɔk tū nǚn mư, drah  
'buh tuh tra, sōng ŋu kràn-thóu lài droi hū pɔsō-  
posaih bojо. <sup>30</sup> Yàng Jēsu thóu mư hū gɔnáp-  
gɔnuär mǔng Pô pɔrpa tɔbiā, nǚn Pô pɔtrah tɔ̄

gah tɔrpuɔl mɔníh lô söng tɔnia: “Aràng sɔi hǔ rɔwɔr tǔp tɔr ào Kɔu?” <sup>31</sup> Du mɔníh tui-mɔgru đòm söng Pô: “Pô-Pɔto 'buh bojɔ tɔrpuɔl mɔníh lô sǔl pojeh gɔy tòmdär Pô-Pɔto, bloh Pô-Pɔto dò tɔnia lài: Aràng sɔi rɔwɔr tǔp truh Kɔu?” <sup>32</sup> Pô cɔr tòmdär tô duah cɔr aràng sɔi hǔ ngă pɔnuai nǚn. <sup>33</sup> Mɔníh kɔmɔi thɔu pɔnuai hɔgē hǔ tɔbiä truh söng droi, nǚn kɔtɔr droi huɔi truh pɔđih rùp tɔr tɔkai Pô bloh đòm akhàn tɔpă abih söng Pô. <sup>34</sup> Pô đòm söng mɔníh kɔmɔi: “O anà kɔmɔi Kɔu, pɔnuai pǎng-tui anà hǔ pɔsɔ-pɔsaih tɔr anà. Nau bẽ rǐng-lɔngai söng hǔ pɔsɔ-pɔsaih lɔ-ɔñ rɔwă.”

<sup>35</sup> Tû Pô dò đòm, nǚn hǔ mɔníh mǔng sàng-donò Jeru truh đòm söng Jeru lài: “Anà kɔmɔi koi mɔtai bojɔ, dò ngă pɔgleh Pô-Pɔto ngă hɔgē wɔ?” <sup>36</sup> Bloh Yàng Jésu 'buh sɔnүng cɔr hɔgē truh pɔnuai nǚn, Pô đòm söng mɔníh cɔ-apän sàng potòm: “Juoi huɔi, mǐn pǎng-tui soh.” <sup>37</sup> Yàng Jésu 'buh broi aràng sɔi nau tui Pô, mǐn ba Pier, Jakɔ, söng Jäng la adoi Jakɔ soh. <sup>38</sup> Tû truh tɔr sàng Jeru, Pô 'buh buɔl guñu ngă klùk-klòk biä, mɔníh hia cɔ, mɔníh driau kɔmrào sr̄i tɔnia. <sup>39</sup> Tû tɔma läm sàng, Pô đòm söng buɔl guñu: “Kɔđa hɔgē buol guhã ngă klùk-klòk söng hia cɔ yɔu nǚn? Adoi tít ni 'buh mɔtai ou, bloh nū mǐn dò đih!” <sup>40</sup> Buol guñu klau-pɔtät Pô. Hɔđoi tû prɔh pɔđär buol guñu tɔbiä abih tɔr agàh, Pô ba ame ama adoi tít söng du mɔníh tui-mɔgru Pô tɔma truh tɔr anih adoi tít nǚn dò đih. <sup>41</sup> Pô apän tɔngàn adoi tít söng đòm: “Talitha kumi!” Kotha mɔblàng la: “O anà kɔmɔi tít, Kɔu pɔđär

anà, tօgօ bě.” <sup>42</sup> Tǔ nǚn mư, anà kօmօi tǐt tօgօ dօng sօng yàm nau, kօyoa nǚ hǔ sa-pluh dua thǔn bojo. ‘Buh yօu nǚn, abih tօgrօ mօnih mǎ ngā črih-takotuă biă. <sup>43</sup> Pô pօkօu buol guñu ‘buh hǔ đօm tօ aràng sօi thօu mǚng bruă ni, sօng pօdär buol guñu broi anà tǐt nǚn ‘bօng.

## 6

### *Yàng Jēsu Tօ Nasaret (Mathio’ 13:53-58; Luka 4:16-30)*

<sup>1</sup> Yàng Jēsu luoi anih nǚn sօng gài mօrai wǒ tօ ploi phຸn Pô, hǔ du mօnih tui-mօgru nau gǎm sօng Pô. <sup>2</sup> Truh hօrօi sa’bat, Pô tօma pօt-oakhàn lǎm sàng pօtòm. Lô mօnih pǎng Pô pօt-mօblàng nǚn mǎ ngā kroi-takotuă sօng đօm: “Koyoa mǚng loi bloh mօnih ni hǔ du pօnuai nǚn? Pօnuai jak-khօh bloh nǚ hǔ broi la hօgē? Ngā hօyօu bloh tօngàn mօnih ni hǔ rօgօi ngā jiօng lô bruă gօnăp-gօnuăr yօu nǚn? <sup>3</sup> Ni ‘buh iօu la mօnih khօh trah koyoa, anà lօkօi Mari, adօi-ai sօng Jako, Jôse, Juđe sօng Simôn օu? Du gօu kօmօi nǚ ‘buh iօu dò hօdiゅ tօkrah buol gudroi tօ anih ni օu?” Buol guñu sօně lօbuuh lǎm pօnuai sǚng koyoa Pô. <sup>4</sup> Bloh Yàng Jēsu đօm sօng buol guñu: “Mօnih gօnuăr-hwօr mǐn kǒng ploi-lօgår phຸn droi, gօu-pօtiàn droi sօng lǎm sàng-dօnò droi čo’ ‘buh sօp օu soh!” <sup>5</sup> Tօ anih nǚn, Pô ‘buh ngā sa bruă gօnăp-gօnuăr loi, mǐn daŭ tօngàn pօsօ-pօsaih tօ du mօnih lօ-ǒn lօngoh rօwă-sօkì. <sup>6</sup> Pô mǎ ngā kroi-takotuă biă koyoa buol guñu ‘buh pǎng-tui.

Bloh nǚn Pô nau tօ du plơi dò jě rò anih nǚn tօ poto-akhàn.

*Sa-Pluh Dua Aràng Mɔníh Tɔdi-Tɔdài Hǔ  
Pɔđär Nau*  
(*Mathiōr 10:5-15; Luka 9:1-6*)

<sup>7</sup> Pô iጀu sa-pluh dua aràng mɔníh tɔdi-tɔdài truh söng pɔđär buጀ guñu nau tui sa yጀu dua aràng. Pô broጀ tօ buጀ guñu gɔnuär tօ ngጀ du kɔmlài-jinràk. <sup>8</sup> Pô pɔđär buጀ guñu tጀ nau jołan juጀ apān hɔgጀ tui, mጀn apān sa bጀ gai jra soh; 'buh apān phɔn 'bɔng, 'buh apān kɔdung nau jołan, 'buh apān priā lám tɔlɔi kɔ-iāng, <sup>9</sup> mጀn juጀ kɔlì-juጀ, söng 'buh čù dua blah ào. <sup>10</sup> Pô đօm kɔkɔi buጀ guñu: "Tጀ buol guhã tɔma lám sa sàng loi, nǚn kጀ dò bጀ tօ anih nǚn tɔl truh tօ tጀ tɔbiā nau. <sup>11</sup> Yah hǔ anih loi aràng 'buh wā-rò buጀ guhã halài kɔmlah 'buh khiāng pāng pɔnuai buጀ guhã, nǚn tɔbiā nau bጀ mǔng anih nǚn, söng tɔrtuh hořou lɔn klém tօ tɔkai buጀ guhã tօ ngጀ grɔh tāmdrä-wጀ söng buጀ guñu."

<sup>12</sup> Yጀu nǚn, du mɔníh tui-mɔgru tɔbiā nau, poto-akhàn lài abih tɔgrɔ mɔníh pጀl mɔbai prah-luጀ glài-sɔnɔh. <sup>13</sup> Buጀ guñu hǔ pɔtrot hō kɔmlài-jinràk, lǔ mɔñà söng pɔsō-pɔsaih tօ lō mɔníh lɔ-ɔn lɔngoh rɔwā-sɔki.

*Herôt Pɔmotai Jāng 'Baptis*  
(*Mathiōr 14:1-12; Luka 9:7-9*)

<sup>14</sup> Pɔtau Herôt mɔhǔ đօm mǔng Yàng Jēsu, kɔyoa angǎn Pô hǔ lō mɔníh theor truh. Hǔ mɔníh đօm: "Nǚn la Jāng 'Baptis mǔng mɔníh mɔtai hořiu wጀ, kɔyoa nǚn hǔ rɔgoi ngጀ jiɔng

du p̄onuaī ḡonāp-ḡonuār yōu nǚn.” <sup>15</sup> Du m̄onih pok̄n nǚn đòm: “Nǚn la Eli.” Du m̄onih pok̄n wōđòm: “Nǚn la m̄onih ḡonuār-hwōr, m̄ohiōđ yōu du m̄onih ḡonuār-hwōr rāi yau.” <sup>16</sup> Bloh tū m̄ohu᷑ yōu nǚn, Herōt đòm: “Ni la rùp-phūn Jāng, m̄onih bloh kou hū koh t̄okuai, tū ni ū hođiū wō.”

<sup>17</sup> Bruă la yōu ni, rùp-phūn Herōt hū pođār m̄onih mā Jāng, cau wō sōng jām ū lām anuh koyoa mǔng bruă Herôdias, sōdiū Philip adoi p̄otau, bloh p̄otau hū khiāng sōng ū. <sup>18</sup> Koyoa Jāng hū đòm sōng Herōt lài: “P̄otau ‘buh hū ḡonuār khiāng sōng sōdiū adoi lōkōi p̄otau.” <sup>19</sup> Nǚn Herôdias anok-m̄obai t̄o Jāng sōng khiāng pom̄otai Jāng. Bloh ū ‘buh rōgōi p̄om̄otai jiōng, <sup>20</sup> koyoa Herōt huoi t̄o Jāng. P̄otau Herōt th̄eu Jāng la sa aràng m̄onih rīng-tōpă sōng sōcih-sri, nǚn p̄otau sōđaū čō-gàr Jāng. P̄otau khiāng pāng Jāng đòm, yah hođoi yāu amāng pāng, lām hotai-hotian p̄otau sōnūng dō ‘buh suk. <sup>21</sup> Bloh, sa hořoi honàn siàm hū truh sōng Herôdias. Lām hořoi sōđor hořoi đih apui p̄otau Herōt, p̄otau pō sa p̄onuaī mōñum 'bōng jà-rò du m̄onih kwāng-prōng lām lōgār, du m̄onih kwāng apān-akō līng, sōng du m̄onih prōng-màng lām càr Galile, truh mōñum 'bōng. <sup>22</sup> Anà kōmōi Herôdias toma, tām-ya, ngā siàm hotai p̄otau Herōt sōng du m̄onih thuai truh mōñum 'bōng, nǚn p̄otau đòm sōng kōmōi dra: “Yòng bě tōgrō p̄onuaī hōgē anà khiāng, kou rōu broi t̄o anà.” <sup>23</sup> P̄otau kung tōpah-sri đòm sōng ū: “Abih tōgrō p̄onuaī hōgē anà yòng, kou kung rōu

broi, yah yòng sa mótuḥ lögär künk jiǒng roi.”  
**24** Kómoi dra nǚn tōbiă nau tōnia ame nǚ: “Anà pál yòng pōnuai hōgē?” Ame nǚ đòm: “Akō Jǎng 'Baptis.”

**25** Kómoi dra nǚn tōmbah-tōmbàn nau tōma tòm pōtau bloh đòm yòng: “Anà khiāng pōtau broi tōr anà akō Jǎng Baptis daū lăm sōlào, tǔ ni mư.” **26** Pōtau mă ngă dōnuh-dōnà biă, bloh koyoa rōlau hũ đòm tōpah-sri tōr anaú abih tōgrōr mónih thuai truh móñüm 'bōng, nǚn pōtau 'buh rōgoi đòm pōsōlih kōmlah wōr jiǒng sōng kómoi dra nǚn. **27** Nǚn pōtau pōđār sa aràng mónih lǐng nau sōng pōđār apān akō Jǎng truh. **28** Mónih nǚn tōma lăm sàng jàm koh akō Jǎng, bloh nǚn daū lăm sōlào sōng apān broi tōr kómoi dra. Kómoi dra apān broi tōr ame nǚ. **29** Du mónih tui-mógru Jǎng móhŭr thōu pōnuai nǚn, truh mă rùp atōu nǚ apān nau, sōng dōr lăm sa boh küt atōu.

*Yàng Jēsu Ngă Pah Tōbiă Jiǒng Lô Amăng Sa  
 (Mathio 14:13-21; Luka 9:10-17; Jǎng 6:1-14)*

**30** Du mónih tōdi-tōdài pōgùm-pōtòm tōmdār Yàng Jēsu, đòm akhàn wōr sōng Pô mŭng abih tōgrōr bruă buoł guňu hũ ngă sōng poto-pōsài.  
**31** Pô đòm sōng du mónih tōdi-tōdài: “Buol gudroi pleh nau bě truh tōr sa anih jōhua-kōđōng tō pōdōi gleh sa-sít.” Koyoa hũ lô mónih biă truh yòng tōm Yàng, tōl truh Pô sōng du mónih tōdi-tōdài 'buh hũ tǔ jōr tōr huă 'bōng. **32** Yōu nǚn, Pô sōng du mónih tōdi-tōdài trún gołai tō nau truh tōr sa anih jōhua-kōđōng. **33** Tǔ lô mónih 'buh Yàng Jēsu sōng du mónih tōdi-tōdài wah

golài nau, s̄ōng th̄ou anih loi Yàng Jēsu s̄ōng du m̄onih t̄odi-t̄odài Pô rō̄u truh, n̄ūn m̄ūng du plōi-pr̄ōng būl gūnū ba gōū duāi t̄okai tui, s̄ōng h̄ū truh t̄ō anih n̄ūn d̄olhō̄u. <sup>34</sup> Porpa t̄obiā m̄ūng golài, Yàng Jēsu 'buh sa t̄orpūl būl làng lô biā d̄ò c̄àng l̄oih, n̄ūn Pô an̄t-r̄onām t̄ō būl gūnū, k̄oyoa būl gūnū you abo 'buh h̄ū m̄onih gl̄ang. Pô t̄oma poto-pōsâi lô pōnuai t̄ō būl gūnū. <sup>35</sup> Tû glai s̄ùp bōjō, du m̄onih tui-m̄ogru truh đòm s̄ōng Pô: "Anih ni j̄ohua-k̄ođōng biā, s̄ōng glai k̄ung koj̄e s̄ùp bōjō, <sup>36</sup> yòng Pô-Poto brōi būl làng nau w̄ō, t̄ō būl gūnū nau t̄oma l̄am du plōi t̄it s̄ōng du plōi d̄ò j̄e r̄ō anih ni t̄ō bl̄oi ph̄ōnkōya 'b̄ōng.'" <sup>37</sup> Bloh Pô đòm s̄ōng būl gūnū: "Rùp-phūn būl guhā p̄äl brōi būl gūnū 'b̄ōng.'" Du m̄onih tui-m̄ogru đòm s̄ōng Pô: "Būl d̄olhă p̄äl nau bl̄oi truh dua r̄otùh đønie priā pah t̄ō brōi t̄ō būl gūnū 'b̄ōng?" \* <sup>38</sup> Pô t̄onia du m̄onih tui-m̄ogru: "Nau č̄ō b̄e, būl guhā h̄ū hođùm boh pah?" Hođoi tû yàu č̄ō, du m̄onih tui-m̄ogru đòm: "H̄ū l̄oma boh pah s̄ōng dua drōi akàn." <sup>39</sup> Pô pođär du m̄onih tui-m̄ogru brōi būl làng d̄ò guh tui t̄orpūl l̄am bl̄ang r̄ō m̄otah. <sup>40</sup> Būl gūnū d̄ò guh tui t̄orpūl, t̄orpūl sa r̄otùh, t̄orpūl l̄oma pluh. <sup>41</sup> Yàng Jēsu m̄a l̄oma boh pah s̄ōng dua drōi akàn, t̄ō m̄ota t̄ō nḡō l̄ongì, ưnj̄omùn, bloh n̄ūn 'b̄et pah s̄ōng brōi t̄ō du m̄onih tui-m̄ogru t̄ō p̄orpha t̄ō būl làng. Pô k̄ung p̄orpha dua drōi akàn t̄ō t̄ogr̄ō m̄onih. <sup>42</sup> Abih yàu aràng 'b̄ōng trōi. <sup>43</sup> Būl gūnū dūn

---

\* <sup>6:37</sup> Sa đønie la priā hořoi sa aràng ngă bruă.

wǒ hǔ sa-pluh dua bài baŭ du pah sǒng akàn dò dolah. <sup>44</sup> Khà mɔníh 'bɔ̄ng la lɔ̄ma rɔ̄bou aràng.

*Yàng Jēsu Nau Tō Glòng Sôla Ia-Tōsì  
(Mathiō 14:22,23; Jāng 6:15-21)*

<sup>45</sup> Tǔ nǚn mư, Yàng Jēsu pojă pođär du mɔníh tui-mɔgru trún golài, nau dɔlhōu truh tō gah dih ia, gah plōi-prōng 'Betsaiđa, lǎm tǔ Pô broi tɔrpuol buol làng nau wǒ. <sup>46</sup> Hɔđoi tǔ buol guñu nau wǒ bojo, Pô đì tō ngō čō tō iou-lài. <sup>47</sup> Truh mɔlām, golài tobiā truh tɔrkrah ia-tosì bojo, bloh Yàng Jēsu sɔđaŭ dò sa aràng Pô tō ngō lɔrn gah ia. <sup>48</sup> Pô 'buh du mɔníh tui-mɔgru wah golài gleh-glär biă kɔyoa rɔbù blùh tɔrblɔ, nǚn pogap pà jo òm mɔlām nǚn, Pô nau tō ngō sôla ia-tosì bloh truh sǒng du mɔníh tui-mɔgru. Pô khiăng sɔrlèt nau dɔlhōu buol guñu. <sup>49</sup> Bloh tǔ 'buh Pô nau tō ngō sôla ia-tosì, du mɔníh tui-mɔgru sɔnǚng la atou, nǚn driau prōng, <sup>50</sup> kɔyoa abih buol guñu aràng sɔi künk 'buh Pô sǒng huɔi kɔđa biă. Bloh Yàng Jēsu đòm mư sǒng buol guñu: "Kojäp-kɔđörng hotai-hotian bě, Kɔu ni, juɔi huɔi!" <sup>51</sup> Bloh nǚn Pô yàm tɔma lǎm golài sǒng buol guñu, sǒng rɔbù kɔđörng rik. Du mɔníh tui-mɔgru mă ngă črih-takotuă biă. <sup>52</sup> Kɔyoa buol guñu 'buh wòng jiǒng pɔnuai črih-kroi ngă pah tobiā jiǒng lô; kɔyoa hotai-hotian buol guñu sɔđaŭ dò kră-khăng.

*Yàng Jēsu Pɔsô-Pɔsaih Tō Lô Mɔníh Lɔ-ɔn  
Longoh Rɔwă-Sokì Lăm Genesaret  
(Mathiō 14:34-36)*

<sup>53</sup> Tǔ hǔ truh tօ gah dih ia bօjօ, Yàng Jēsu sօng du mօnih tui-mօgru pleh tօma lǎm čàr Genesaret, sօng pօdօh golài tօ gah ia. <sup>54</sup> Pօrpa tօbiā mǚng golài, buol làng sօmǎr kràn thǒu Pô mư, <sup>55</sup> nǚn buol guñu đuaï nau broi pօthǒu lǎm abih čàr nǚn, sօkǒng du mօnih lօ-ǒn lօngoh rօwǎ-sօkì dò dih lǎm čonungle truh sօng Pô; yah mօhu᷑ Pô dò anih loi nǚn sօkǒng ba truh tօ anih nǚn. <sup>56</sup> Abih tօgr᷑ anih loi Yàng Jēsu truh, lǎm du plɔi, du plɔi-pr᷑ng halài du plɔi tît, aràng kǔng ba du mօnih lօ-ǒn lօngoh rօwǎ-sօkì daū tօ du anih drà, sօng yòng lօkǒu Pô broi buol guñu hǔ rօw᷑ tօ aku ào Pô; sօng abih tօgr᷑ mօnih loi hǔ rօw᷑ truh, nǚn hǔ pօs᷑- pօsaih abih.

## 7

*Bruă Rào Tօngàn Dolhǒu Tǔ 'B᷑ng  
(Mathio 15:1-20)*

<sup>1</sup> Tǔ nǚn hǔ du mօnih Pharsi sօng du mօnih goñuär-pօto pօnuai adăt-adia mǚng plɔi-pr᷑ng Jerusalem truh, pօtòm-pօgùm go᷑ tօmdār Yàng Jēsu. <sup>2</sup> Buol guñu 'buh dua klo᷑ aràng mօnih tui-mօgru Pô angui tօngàn 'buh goh-sօcīh bloh 'b᷑ng, nǚn la ka rào tօngàn dolhǒu tǔ 'b᷑ng. <sup>3</sup> (Koyoa du mօnih Pharsi kǔng you tօgr᷑ mօnih Juđa sօđaū pǎng-rօmiă ngă tui pօnuai adăt-lօđăp mօnih rai yau: buol guñu rօu 'buh 'b᷑ng hօgē yah ka rào tօngàn. <sup>4</sup> Tǔ buol guñu mǚng drà mօrai, yah 'buh ngă adăt pօsօcīh-goh dolhǒu, nǚn buol guñu rօu 'buh 'b᷑ng. Buol guñu kǔng dò pǎng-rօmiă ngă tui du pօnuai

adăt-lăđăp pokđn wō, youu ngă adăt posočih-goh jolū čuàn, gođi ia, söng du phđn angui ngă söng kòng). <sup>5</sup> Køyoa nǚn, du mənih Pharisi söng du mənih gonuăr-pođo pónuaï adăt-adia tónia Pô: “Kđa hogě du mənih tui-mogrū Pô-Pođo ‘buh hodiū tui pónuaï adăt-lăđăp mənih yau, kù luoi tóngàn sōu bloh ‘bōng huă youu nǚn?’” <sup>6</sup> Pô đòm söng buoł guñu: “Esai hǔ đòm hwōr mǔng buoł guhă la du mənih hotai-hotian mothi-lör la tōpă ioū biă, youu hǔ wă lài:

‘Buoł làng ni mă so’buai bođbah duh-huoi Kōu,  
Bloh hotai-hotian buoł guñu atäh tō Kōu biă.

<sup>7</sup> Bruă buoł guñu duh-dölbăt Kōu la ‘buh kwo-màng,

Du pónuaï buoł guñu pođo mĕn la du pónuaï adăt-pođär køyoa mǔng joi anà mənih počeh tobiă soh.’ \*

<sup>8</sup> Buoł guhă klà luoi pónuaï adăt-pođär Yàng Pô Lōngì, bloh păng-rōmiă pónuaï adăt-lăđăp joi anà mənih!”

<sup>9</sup> Pô kung đòm söng buoł guñu: “Buoł guhă hǔ khòh biă klà luoi pónuaï adăt-pođär Yàng Pô Lōngì, tō păng-rōmiă pónuaï adăt-lăđăp droi!

<sup>10</sup> Køyoa Môise hǔ đòm: ‘Păng-duh bē tō ame ama hă,’ <sup>†</sup> söng: ‘Aràng soi alé-aluah ame ama, nǚn păl kōng pómotai.’ <sup>‡</sup> <sup>11</sup> Bloh buoł guhă đòm: ‘Yah sa aràng mənih đòm söng ame ama droi lài, togrō pónuaï hogě anà hǔ rōgoi dōng ame ama jiōng, anà hǔ “korban” bojo’; məblàng la: hǔ apăn poyă tō Yàng Pô Lōngì bojo. <sup>12</sup> Bloh nǚn

\* 7:7 7:7 Esai 29:13.      † 7:10 7:10 Tobiă Mǔng Ejipto' 20:12.

‡ 7:10 7:10 Akhàn Wō Pónuaï Adăt-Adia 5:16.

buol guhā 'buh broi pōnuār mōnih nǚn dōng ame ama droi pōnuāi hōgē tra. <sup>13</sup> Kōyoa nǚn, tū buol guhā poto aràng pāng-rōmiā ngā tui du pōnuāi adāt-lōđāp droi, nǚn buol guhā hǔ prah-luoi pōnuāi Yàng Pô Lōngì poto bojō. Buol guhā dò ngā lō bruā pōkōn mōhiō you nǚn wō."

<sup>14</sup> Hōdoi mǔng nǚn, Pô iou buol làng truh sōng đōm: "Abih buol guhā pāng bě Kōu đōm ni, sōng wòng tō loh-làng: <sup>15</sup> 'Buh hǔ phōn hōgē mǔng agāh tōma lām dōrlām anà mōnih hǔ rōgoi ngā sōu-sōnoh anà mōnih jiōng; bloh tōgrō hōgē tōbiā mǔng gah dōrlām anà mōnih, nǚn ka ngā sōu-sōnoh anà mōnih.' <sup>16</sup> Aràng sōi hǔ tōnia tō pāng nǚn pāng-mōhǔ bě. §

<sup>17</sup> Tū Pô hǔ tōma lām sàng sōng đōh atāh mǔng tōrpuol buol làng bojō, du mōnih tui-mōgru tōnia Pô mǔng pōnuāi pōgăp-pōmōyōu nǚn. <sup>18</sup> Pô đōm sōng buol guñu: "You nǚn bloh buol guhā künk 'buh wòng ou roi? Buol guhā 'buh thōu lài 'buh hǔ phōn hōgē mǔng agāh tōma bloh hǔ rōgoi ngā tō anà mōnih tōbiā jiōng sōu-sōnoh, <sup>19</sup> kōyoa phōn nǚn 'buh tōma lām hotai-hotian anà mōnih, bloh mǐn tōma lām tǔng, bloh nǚn kōng poto biā tō anih tōrđōu-tōrđe ou?" You nǚn Pô khiāng đōm poto lài abih tōgrō phōn-kōya 'bōng la goh-sočih. <sup>20</sup> Pô đōm wō: "Pōnuāi hōgē mǔng dōrlām anà mōnih tōbiā, pōnuāi nǚn ka ngā tō anà mōnih tōbiā jiōng sōu-sōnoh. <sup>21</sup> Kōyoa mǔng gah dōrlām hotai-hotian anà mōnih bloh

---

§ **7:16** 7:16 Jōlān 16 ni 'buh hǔ lām du bo-àr yau.

tobiă du p̄onuaï s̄onüng s̄oǔ-johà, yōu p̄onuaï dri-s̄onoh bung-p̄okāl, klē blō, p̄om̄tai m̄onih,  
<sup>22</sup> klē s̄odiǔ-aràng p̄os̄ang-gōǔ, hàm-làm, m̄osak-johà, lōr p̄oǔng-gōla, dri-hoàng, oàn-mo᷑bai, yā-bodah, p̄oglòng-rùp, m̄o᷑ih-h̄onrui. <sup>23</sup> Abih t̄ogr̄ p̄onuaï s̄oǔ-johà nǚn, la m̄üng gah d̄orlām hotai-h̄otian bloh tobiă, söng ngā t̄or anà m̄onih tobiă jiǒng s̄oǔ-s̄onoh.”

*M̄onih K̄om̄oi Kanaan  
 (Mathio᷑ 15:21-28)*

<sup>24</sup> Yàng Jēsu t̄oḡô d̄o᷑ng, luoi anih nǚn, nau truh t̄or pl̄oi-pr̄o᷑ng Tiro᷑ söng pl̄oi-pr̄o᷑ng Siđôn. Pô t̄oma lām sa boh sàng dih söng 'buh khiǎng bro᷑i aràng soi th̄ou Pô dò t̄or anih nǚn, bloh 'buh r̄oḡoi b̄od̄o᷑u jiǒng. <sup>25</sup> Sa aràng m̄onih k̄om̄oi dih hǔ anà k̄om̄oi t̄it k̄ođòng k̄om̄lài ngā, p̄orpa hǔ m̄ohǔ đòm m̄üng Pô, lām t̄ok truh p̄ođih rùp t̄or tokai Pô. <sup>26</sup> M̄onih k̄om̄oi nǚn la m̄onih Grek, lām joi m̄onih Sirô-Phenisi. Nu yòng Pô p̄otro᷑h k̄om̄lài tobiă m̄üng anà k̄om̄oi ū. <sup>27</sup> Yàng Jēsu đòm söng ū: “Păl luoi t̄or anà 'bōng troi d̄o᷑lh̄ou ka, k̄oyoa mă pah pioh t̄or anà bloh prah bro᷑i t̄or asou 'bōng la p̄onuaï 'buh iōu.” <sup>28</sup> Bloh m̄onih k̄om̄oi đòm söng Pô: “Khoai Yàng, iōu biă yōu nǚn, bloh du asou künk hǔ ḡonuär 'bōng du p̄et pah h̄o-mr̄ui du anà m̄üng čonüng 'bōng hō trün.” <sup>29</sup> Pô đòm söng m̄onih k̄om̄oi: “K̄oyoa hă hǔ đòm yōu nǚn. Nau wō bē. K̄om̄lài hǔ tobiă klàh m̄üng anà k̄om̄oi hă boj̄o.” <sup>30</sup> M̄orai wō truh t̄or sàng, ū 'buh anà droi dò đih lām čonüng, söng k̄om̄lài hǔ kōng p̄otro᷑h tobiă boj̄o.

*Yàng Jēsu Pōsô-Pōsaih Tơ Mɔnih Ti*

<sup>31</sup> Yàng Jēsu luoi čàr Tiro, nau gǎn ploi-prõng Siđôn, truh tơ ia-tosì Galile, sõng tōma lăm čàrtōnah Đekapôl. <sup>32</sup> Aràng ba truh tơ Pô sa aràng mɔnih tĩ sõng gă, yòng lókou Pô daŭ tōngàn tơ ngõ mɔnih nǚn. <sup>33</sup> Pô ba mɔnih nǚn tɔbiă kroi, đoh mungkin tɔrpuöl mɔnih lô, daŭ anà tōngàn lăm lɔbàng tōnia ū, sõng kɔčuh ia bɔbah bloh lǔ lăm dɔlah ū. <sup>34</sup> Bloh nǚn Pô tɔ mɔta tơ ngõ longì, sǎ joa tɔbiă sõng đờm: “Ephata!” mɔblàng la: “Poh tɔbiă bě.” <sup>35</sup> Lăm tɔk tū nǚn mư, tōnia mɔnih nǚn hũ mɔhŭ, dɔlah yɔu 'buh kɔđòng akă tra, sõng mɔnih nǚn đờm glai loh-làng. <sup>36</sup> Yàng Jēsu pōkou buöl guňu 'buh hũ đờm ponuai ni sõng aràng sɔi, bloh Pô 'brö pōkou, buöl guňu 'brö đờm tiõng lô rølau wɔ. <sup>37</sup> Buöl guňu mă ngă črih-takotuă biă, bloh đờm lài: “Pô ngă bruă hɔgẽ kung siàm mɔkru soh: Pô ngă tơ mɔnih tĩ mɔhŭ jiõng, mɔnih kɔmlo đờm jiõng!”

## 8

*Yàng Jēsu Ngă Pah Tobiă Jiõng Lô, Amăng Dua  
(Mathio 15:32-39)*

<sup>1</sup> Lăm du hɔroi nǚn, hũ sa tɔrpuöl lô buöl làng nau tui Yàng Jēsu, sõng buöl guňu 'buh hũ phõn hɔgẽ tō 'bõng, nǚn Pô iou du mɔnih tui-mɔgru truh sõng đờm: <sup>2</sup> “Kou anit-anär tơ tɔrpuöl buöl làng ni. Koyoa buöl guňu dò mít sõng Kou kloü hɔroi ni bojɔ, sõng buöl guňu 'buh hũ phõn hɔgẽ tō 'bõng. <sup>3</sup> Yah Kou luoi buöl guňu tûng lɔpa nau wɔ, nǚn hũ rɔgɔi buöl guňu rɔü lɔphuɔi-sorngă rò jɔlàn, koyoa lăm buöl guňu hũ du

mɔníh mǔng anih atàh truh.” <sup>4</sup> Du mɔníh tui-mɔgru đòm sǒng Pô: “Lăm anih 'blàng-jɔ̄hua ni, ngă hɔyōu hǔ rɔgoi duah tɔ̄l pah broi tɔ̄ buɔ̄l guñu 'bɔ̄ng?” <sup>5</sup> Pô tɔ̄nia buɔ̄l guñu: “Buɔ̄l guhã hǔ hɔdùm boh pah?” Buɔ̄l guñu đòm: “Hǔ tɔ̄juh boh.” <sup>6</sup> Pô pođār tɔ̄rpuoł buɔ̄l làng dò guh lăm ala lɔ̄n; mă tɔ̄juh boh pah, ưnjɔ̄mùn, bloh nǚn 'bět sǒng broi tɔ̄ du mɔníh tui-mɔgru tō buɔ̄l guñu pɔ̄rpha tɔ̄ buɔ̄l làng. <sup>7</sup> Du mɔníh tui-mɔgru künk hǔ du droi akàn tít; Yàng Jēsu ưnjɔ̄mùn, bloh nǚn künk pođār apān pɔ̄rpha yōu nǚn roi. <sup>8</sup> Aràng sc̄i aràng nǚn 'bɔ̄ng troi, sǒng buɔ̄l guñu duɔ̄n wጀ hǔ tɔ̄juh bài baŭ du pět pah dɔ̄lah. <sup>9</sup> Khà mɔníh 'bɔ̄ng pɔ̄găp pà robou aràng. Yàng Jēsu broi tɔ̄rpuoł buɔ̄l làng nau wጀ. <sup>10</sup> Hɔđoi tු nǚn mư, Pô sǒng du mɔníh tui-mɔgru Pô trún lăm gɔ̄lài, nau truh tɔ̄ càr Dalmanutha.

*Mɔníh Pharisi Yòng Nàl-Črih Mǔng Ngጀ Lɔ̄ngì  
(Mathiō 16:1-4)*

<sup>11</sup> Hǔ du mɔníh Pharisi truh sǒng đòm tămpɔ̄rjai sǒng Pô, buɔ̄l guñu yòng Pô ngă sa nàl-črih mǔng ngጀ lɔ̄ngì tō lòng Pô. <sup>12</sup> Yàng Jēsu să-joa prōng lăm hotai-hɔ̄tiàn sǒng đòm: “Kođa hogē jɔ̄i-pɔ̄tiàn ni yòng čor nàl-črih? Iɔ̄u biă, Kow đòm sǒng buɔ̄l guhã, rɔ̄u 'buh hǔ sa nàl-črih loi hǔ broi tɔ̄ jɔ̄i-pɔ̄tiàn ni ɔ̄u.” <sup>13</sup> Bloh nǚn Pô luoi buɔ̄l guñu, tɔ̄ma wጀ lăm gɔ̄lài, sǒng nau tɔ̄ gah dih ia.

*Tɔ̄poi Mɔníh Pharisi  
(Mathiō 16:5-12)*

<sup>14</sup> Du mɔníh tui-mɔgru wɔrglai apān pah tui, lǎm golài mǐn hǔ sa boh pah soh. <sup>15</sup> Yàng Jésu đờm poto-pօsօdօr buɔl guñu: “Buɔl guhā păl kɔrmăp-rùp sօng čo-kɔrhia bě mǚng tօpօi mɔníh Pharisi sօng tօpօi tօrpuał Herôt.” <sup>16</sup> Du mɔníh tui-mɔgru đờm tǎmboýai sօng gɔ̄u: “Pô-Poto đờm you nǚn la koyoa buɔl gudroi 'buh hǔ pah.” <sup>17</sup> Thóu pɔnuai nǚn, Pô đờm sօng buɔl guñu: “Kɔđa hɔgē buɔl guhā đờm tǎmboýai sօng gɔ̄u mǚng bruă buɔl guhā 'buh hǔ pah? Buɔl guhā sɔđau ka thóu ka wòng ou roi? Hotai-hotian buɔl guhā sɔđau kră-khăng mít you nǚn? <sup>18</sup> Kɔđa hɔgē buɔl guhā hǔ mɔta bloh 'bu 'buh? Hǔ tɔnia bloh 'buh mɔhǔ? Buɔl guhā 'buh sօđօr ou? <sup>19</sup> Tǔ Kɔu 'bét lɔma boh pah tօ lɔma rɔ'bօu mɔníh 'bօng, buɔl guhā duɔn wጀ hǔ hօđum bài baŭ pah dօlah?” Buɔl guñu đờm: “Sa pluh dua bài.” <sup>20</sup> “Sօng tǔ Kɔu 'bét tօjuh boh pah tօ pà rɔ'bօu mɔníh 'bօng, buɔl guhā duɔn wጀ hǔ hօđum bài baŭ pah dօlah?” Buɔl guñu đờm: “Tօjuh bài.” <sup>21</sup> Pô đờm sօng buɔl guñu: “Tǔ ni buɔl guhā hǔ wòng jo?”

### *Mɔníh Bòm Dò Tօ 'Betsaïda*

<sup>22</sup> Yàng Jésu sօng du mɔníh tui-mɔgru truh tօ plɔi 'Betsaïda Aràng ba truh tօ Pô sa aràng mɔníh bòm sօng yòng lɔkɔu Pô tǔp truh mɔníh nǚn. <sup>23</sup> Pô apān tօngàn mɔníh bòm, dùi ŋu tօbiă tօ agàh plɔi, lǔ ia bɔbah tօ mɔta ŋu, bloh nǚn daŭ tօngàn tօ ngō ŋu sօng tɔnia: “Hă hǔ 'buh hɔgē ou?” <sup>24</sup> Mɔníh bòm čo tօ ngō sօng đờm: “Dolhă 'buh aràng, sօng čo buɔl guñu nau mɔhiօ

you phູn koyou." <sup>25</sup> Yàng Jêsu daŭ tøngàn w᠁t mōta ŋu. Nu po' h mōta čor, mōta hǔ sordah siàm, sōng ŋu 'buh loh-làng abih tøgr᠁ ph᠁n. <sup>26</sup> Yàng Jêsu pođär ŋu nau w᠁t sōng đòm kókoi: "Hã juoi toma w᠁t lám plo'i."

*Pier Angă̄n-Tobiă̄ Yàng Jêsu La Pô Krist  
(Mathiō 16:13-20; Luka 9:18-21)*

<sup>27</sup> Yàng Jêsu sōng du mōnih tui-mōgru töbiă̄ nau mŭng anih nǚn, truh lám du plo'i jě plo'i-pröng Sesare Philip. Lám jo'làn nau, Pô tønia du mōnih tui-mōgru: "Aràng đòm Kóu la aràng so'i?" <sup>28</sup> Buol guñu đòm: "Hǔ mōnih đòm Pô-Poto la Jă̄ng 'Baptis. Mōnih po'kōn đòm la Eli. Kŭng hǔ mōnih đòm Pô-Poto la sa aràng lám du mōnih gōnuăr-hw᠁r." <sup>29</sup> Pô tønia buol guñu: "Bloh buol guhā nǚn đòm Kóu la aràng so'i?" Pier đòm sôđô: "Pô-Poto la Pô Krist." <sup>30</sup> Yàng Jêsu po'kōu buol guñu 'buh hǔ đòm mŭng Pô sōng aràng so'i.

*Yàng Jêsu Đòm Dolhōu Mŭng Pønuai Pô Møtai  
Søng Hødiü W᠁t  
(Mathiō 16:21-28; Luka 9:22-27)*

<sup>31</sup> Tú nǚn, Yàng Jêsu toma đòm pøto du mōnih tui-mōgru lài Anà Mōnih pál kōng lô pønuai pođì-pođoa gleh-glär, pál kōng du mōnih gōnuăr-tha, du mōnih gōnuăr apän-akō pøyä ph᠁n duh-dolbăt sōng du mōnih gōnuăr-pøto pønuai adăt-adia kómlah-luoi, pál kōng pømøtai, sōng hødoi klow høroi Pô rо̄u hødiü w᠁t. <sup>32</sup> Pô đòm loh-làng bruā ni sōng du mōnih tui-mōgru. Pier ba Pô töbiă̄ kro'i sa-gah, sōng khă̄ 'buah Pô. <sup>33</sup> Bloh

Yàng Jêsu po'trah wōr čor tōr du mōnih tui-mōgru, sōng đōrm pua'i tōr Pier lài: "O Satān, góđūn bē tōr gah rōng Kōu! Kōyoa hā 'buh sōnǚng truh bruā Yàng Pô Lōngì, bloh mīn sōnǚng truh bruā joi anà mōnih soh."

<sup>34</sup> Hódoi mǔng nǚn, Pô iōu buōl làng sōng du mōnih tui-mōgru truh bloh đōrm: "Yah aràng sōi kħiāng tui Kōu, pāl prah luoi rùp-phūn droi, glām kōyōu pōkāl droi bloh tui Kōu. <sup>35</sup> Kōyoa aràng sōi kħiāng dōng pōnuai hōđiū droi nǚn rōu lōhiā; dō aràng sōi kōyoa mǔng Kōu sōng Pōnuai-Siàm bloh lōhiā pōnuai hōđiū droi, nǚn rōu dōng hū pōnuai hōđiū nǚn. <sup>36</sup> Mōnih loi yah hū abih dun-ya bloh lōhiā bōngā-joa droi, nǚn hū kwo-màng hōgē? <sup>37</sup> Mōnih nǚn rōu mā hōgē tō sōlih bōngā-joa droi wō? <sup>38</sup> Kōyoa tōkrah joi-potian dri-sōnoh būng-pōkāl ni, yah aràng sōi mōlōu alah mǔng Kōu sōng mǔng jōlān pāng-tui Kōu, nǚn Anà Mōnih kūng rōu mōlōu alah mǔng mōnih nǚn, tū Pô truh mōrai gām sōng du mōnih gódrūh sōčih-sri Pô, lām pōnuai màng-kōcrà Ama Pô."

## 9

<sup>1</sup> Yàng Jêsu đōrm sōng du mōnih tui-mōgru: "Iōu biā, Kōu đōrm sōng buōl guhā, lām du mōnih dō dōng tō anih ni, hū du mōnih rōu 'buh mōtai dolhōu tō tū 'buh lōgār Yàng Pô Lōngì truh sōng pōnuai gonăp-gonuār."

*Yàng Jêsu Sōrlōu-Pōsōlih Rùp  
(Mathiōr 17:1-13; Luka 9:28-36)*

<sup>2</sup> Năm hօrօi hօdօi, Yàng Jēsu ba Pier, Jakօ  
sօng Jǎng nau kro'i sօng Pô đì tօ sa boh čօ glòng,  
sօng Pô sօrloǔ-pօsօlih rùp tօ anaǔ buol guñu.  
<sup>3</sup> Khǎn-ào Pô tօbiā jiǒng sօrdah-kočrà sօng kò-  
potih, tօl truh 'buh hǔ mօnih khօh boh loi lǎm  
dun-ya ni hǔ rօgօi boh kò-potih jiǒng yօu nǚn.  
<sup>4</sup> Eli sօng Mօise tօbiā po'buh mօta, đօm glai  
sօng Yàng Jēsu. <sup>5</sup> Pier đօm sօng Yàng Jēsu: "O'  
Pô-Poto, buol gudroi dò tօ anih ni siàm biā! Buol  
dօlhǎ rօu ngǎ kluu boh pօ, sa boh tօ Pô-Poto, sa  
boh tօ Mօise, sօng sa boh tօ Eli." <sup>6</sup> Pier đօm  
bloh 'buh thօu droi đօm hօgě, koyoa abih kluu  
aràng buol guñu huօi kođa biā. <sup>7</sup> Bloh nǚn hǔ  
sa puk hwǎl jօm ačing buol guñu, sօng mǚng  
dօrlǎm puk hwǎl hǔ sáp đօm lài: "Ni la Anà Kօu  
uօn-rօnǎm, pǎng bě pօnuai Anà nǚn!" <sup>8</sup> More-  
mօro, du mօnih tui-mօgru čօ tօmdǎr, 'bu 'buh  
aràng sօi tra, mǐn dò sa aràng Yàng Jēsu sօng  
buol guñu soh.

<sup>9</sup> Tǔ gǎm sօng du mօnih tui-mօgru mǚng čօ  
trǔn, Pô đօm kođoi po'koǔ buol guñu 'buh hǔ  
đօm tօ aràng sօi thօu du pօnuai buol guñu hǔ  
'buh, tօl truh tօ tǔ Anà Mօnih mǚng pօnuai  
mօtai hođiǔ wօ. <sup>10</sup> Du mօnih tui-mօgru pioh-  
sօdօr pօnuai nǚn, sօng đօm tօnia goǔ "mǚng  
pօnuai mօtai hođiǔ wօ" hǔ mօblàng la hօgě.  
<sup>11</sup> Bloh nǚn buol guñu truh tօnia Pô: "Kođa  
hօgě du mօnih goňuǎr-pօto pօnuai adăt-adia  
đօm lài: Eli păl truh dօlhօu ka?" <sup>12</sup> Pô đօm: "Biā  
Eli păl truh dօlhօu tօ ngǎ pօsiàm wօ tօgrօ bruă.  
Dò pօnuai wā mǚng Anà Mօnih lài Pô păl kōng  
lô pօnuai pօđì-pօđoa gleh-glär sօng kōng aràng

klau-potät čo' buh sōp nǚn høyou? <sup>13</sup> Bloh Kōu đờm tō buol guhā thōu, Eli hǔ truh bojō, sōng aràng hǔ ngā tō ūn tui hotai buol guñu khiāng, iōu yōu pōnuai hǔ wă mungkin ūn roi."

*Yàng Jēsu Posô-Posaih Tō Mōnih Kōđòng  
Kōmlài Ngă*  
(Mathio 17:14-21; Luka 9:37-43)

<sup>14</sup> Tú Yàng Jēsu sōng klou aràng mōnih tui-mōgru truh sōng du mōnih tui-mōgru pokōn, nǚn 'buh sa tōrpuol lō buol làng dò pōgùm goū tōmdār buol guñu, sōng hǔ du mōnih gōnuārpoto pōnuai adat-adia dò đờm tāmporjai sōng du mōnih tui-mōgru nǚn. <sup>15</sup> Pōrpa 'buh Pō, abih tōrpuol mōnih lō mǎ ngā črih-takotuā biā. Buol guñu đuāi truh ràn tonia Pō. <sup>16</sup> Pō tonia buol guñu: "Buol guhā đờm tāmporjai sōng du mōnih tui-mōgru mungkin bruā hōge nǚn?" <sup>17</sup> Sa aràng lăm tōrpuol mōnih lō đờm sōđô: "O' Pō-Poto, dōlhă hǔ apān anà lōkoi dōlhă truh tō Pō-Poto. Nu kōđòng kōmlài kōmlo ngă. <sup>18</sup> Yàu amāng kōmlài tōma ngă, nǚn pōsōboh ūn lōbu hōt ala, ngā tōbiā ia kōmbuh mungkin kàng, kē tōgōi, bloh nǚn lōphuoi kōng mōnih. Dōlhă hǔ yòng du mōnih tui-mōgru Pō-Poto pōtrōh kōmlài nǚn, bloh buol guñu 'buh pōtrōh jiōng." <sup>19</sup> Pō đờm sōng buol guñu: "O' jōi-pōtiān 'buh pāng-tui dih, Kōu rōu pāl dò sōng buol guhā tōl truh tō tū loi? Kōu pāl kōng ā-ün buol guhā tōl truh tō tū loi wō? Ba bē adoi tīt truh tō Kōu." <sup>20</sup> Buol guñu ba adoi tīt truh tō Pō. Pōrpa 'buh Yàng Jēsu, kōmlài lăm tōk pōsōboh khāng adoi tīt,

ñu lóbu h tø ala lõn, pørløng pørpør rùp, söng kómbuh kàng. <sup>21</sup> Yàng Jésu tønia ama adøi tít: "Nu kóddøng you ni hódùm suoi bojø?" Mønih ama đòrm: "Mëng tø ñu dò tít. <sup>22</sup> Kómlài hú lô amäng prah ñu tøma lám apui, lám ia, tø pømøtai ñu. Bloh yah Pô-Poto hú røgøi ngå jiøng hogé, nûn yòng anit-anär buø dølhå söng døng mó-øna." <sup>23</sup> Yàng Jésu đòrm: "Høyøu hã đòrm: yah Pô-Poto hú røgøi ngå jiøng? Mønih loi päng-tui nûn tøgrø bruă hú jiøng abih." <sup>24</sup> Lám tø nûn mû, ama adøi tít driau prøng đòrm: "Dølhå päng-tui. Yòng Yàng døng-køl dølhå pha-jai rølau tø hotai-hotian 'buh päng-tui dølhå!'" <sup>25</sup> Tø 'buh tørpuøl lô buø làng ba goü truh, Yàng Jésu puái tø kómlài söng đòrm: "Ó kómlài kómlø söng tî dih, Køu pøðær hã pál tøbiă klàh mëng adøi tít ni, 'buh hú tøma ngå ñu tra." <sup>26</sup> Kómlài kómrào prøng, pøsøboh khæng adøi tít bloh nûn tøbiă klàh. Adøi tít tøbiă jiøng you mønih mótaï, nûn lô mønih đòrm lài: "Nu mótaï bojø." <sup>27</sup> Bloh Yàng Jésu apän tøngàn adøi tít, đøng ñu tøgø; söng ñu tøgø đøng.

<sup>28</sup> Tø Yàng Jésu tøma lám sàng bojø, du mønih tui-møgru truh tønia kroi Pô: "Køða hogé buø dølhå 'buh røgøi pøtroh jiøng kómlài nûn?" <sup>29</sup> Pô đòrm: "Yah 'buh iøu-lài, nûn 'buh aràng soi pøtroh kómlài nûn tøbiă jiøng." \*

*Amäng Dua, Yàng Jésu Đòrm Dølhøu Mëng*

---

\* <sup>9:29</sup> 9:29 Hú du bo-àr yau wă: Yah 'buh iøu-lài söng wèr 'børg.

*Ponuaī Pô Motai Sōng Hōdiū Wō  
(Mathio 17:22,23; Luka 9:43-45)*

<sup>30</sup> Mungkin anih nǔn, Yàng Jēsu sōng du mənih tui-məgru Pô nau gǎn càr Galile, bloh Pô 'buh khiāng broi aràng sōi thōu, <sup>31</sup> køyoa Pô khiāng poto-po'sài du mənih tui-məgru Pô. Pô đờm sōng buol guñu: "Anà Mənih rōu kōng jào lăm tōngàn aràng. Buol guñu rōu po'motai Pô, sōng Pô rōu motai. Hōdoi klou horoi Pô rōu hōdiū wō." <sup>32</sup> Bloh du mənih tui-məgru Pô 'buh wōng du po'nuai nǔn, sōng buol guñu huoi bloh 'buh khin tōnia Pô.

*Ponuaī Prōng-Màng Biā  
(Mathio 18:1-5; Luka 9:46-48)*

<sup>33</sup> Yàng Jēsu sōng du mənih tui-məgru truh to' ploi-prōng Kapenaum. Tǔ tōma lăm sàng bojø, Pô tōnia du mənih tui-məgru: "Tǔ nau jo'làn, buol guhā đờm tāmporjai sōng go'u mungkin bruā hogē nǔn?" <sup>34</sup> Bloh buol guñu dò kōđōng rik, køyoa lăm jo'làn nau buol guñu hǔ đờm tāmporjai go'u cō aràng sōi la mənih prōng-màng rōlau abih. <sup>35</sup> Pô dò guh, iou sa-pluh dua aràng mənih tōdi-tōdài sōng đờm: "Yah aràng sōi khiāng ngă mənih akō, nǔn păl ngă mənih tolui sōng păl ngă hōlün-hōlă to tōgrō mənih." <sup>36</sup> Bloh nǔn Pô ba sa aràng lō-ōneh tít daŭ tōkrah du mənih tui-məgru, Pô pō adoi tít lăm tōngàn sōng đờm: <sup>37</sup> "Aràng sōi køyoa mungkin angän Kōu bloh wă-rò sa aràng lō-ōneh tít you lō-ōneh tít ni, nǔn la wă-rò Kōu. Sōng aràng sōi wă-rò Kōu, nǔn 'buh iou wă-rò Kōu, bloh wă-rò Pô hǔ pođär Kōu."

*Mənīh 'Buh Tāmdrā Sōng Buol Gudroi La Gām  
Sōng Buol Gudroi  
(Luka 9:49,50)*

<sup>38</sup> Jāng đờm sōng Pô: “O Pô-Pô-to, buol dōlhă hǔ 'buh mənīh mǎ angān Pô bloh pōtroph kōmlài, sōng buol dōlhă hǔ pōkoū mənīh nǚn koyoa mənīh nǚn 'buh tui buol gudroi.” <sup>39</sup> Bloh Yàng Jēsu đờm: “Juoi pōkoū buol guñu, koyoa 'buh aràng soi hǔ rōgoi mǎ angān Kōu ngă bruă črih-kroi, bloh nǚn gài pōtrah wō đờm jōhà tō Kōu jiōng. <sup>40</sup> Aràng soi 'buh tāmdrā-wō sōng buol gudroi la gām sōng buol gudroi. <sup>41</sup> Koyoa iōu biă, Kōu đờm sōng buol guhă, aràng soi broi tō buol guhă sa čuàn ia mōrēt koyoa buol guhă la mənīh Pô Krist, mənīh nǚn rōu 'buh lōhiā phōn moyòm-brói droi ouch. <sup>42</sup> Bloh aràng soi ngă tō sa aràng lām du lō-ōneh tít ni, la du mənīh hǔ pāng-tui Kōu bojō păl sōnē lōbu h lām glài-sōnoh, nǚn yah akă lōsüng pōtōu prōng lām tōkuai mənīh nǚn bloh prah trūn lām ia-tōsì dō siàm rōlau.”

<sup>43</sup> “Yah tōngàn hă ngă tō hă sōnē lōbu h lām glài-sōnoh, nǚn koh ū bě; koyoa yah tut sa gah tōngàn bloh hǔ tōma lām pōnuai hōdiū, dō siàm rōlau la hǔ tōl abih dua gah tōngàn bloh păl kōng prah tōma lām brōng-apui, la anih apui 'buh tū loi motai. <sup>44</sup> † <sup>45</sup> Yah tōkai hă ngă tō hă sōnē lōbu h lām glài-sōnoh, nǚn koh ū bě; koyoa yah tut sa bě tōkai bloh hǔ tōma lām pōnuai hōdiū, dō siàm rōlau la hǔ tōl abih dua

---

† **9:44** 9:44 Hǔ du bo-àr wă potōl gām jōlān 44 sōng 46 lài: La anih hōlă-hōlăng 'buh tū loi motai, sōng apui 'buh tū loi motai.

bě tokai bloh päl kōng prah tōma lām brōng-apui.

**46 (b) 47** Yah mota hā ngă tō hā sōnē lōbu h lām glāi-sōnoh, nǚn lō-iok nū bě; koyoa yah tōrglo h sa gah mota bloh hū tōma lām lōgār Yàng Pô Lōngì, dō siàm rōlau la hū tōl abih dua gah mota bloh päl kōng prah tōma lām brōng-apui, **48** la anih hōlā-ho līng 'buh tū loi motai sōng apui 'buh tū loi motai. **49** Koyoa yàu aràng rōu kōng pōdām sōng apui.

**50** Sōra la phōn siàm, bloh yah sōra lōhiā koya 'bā, nǚn mā hogē ngă tō 'bā wō jiōng? Buol guhā päl hū sōra lām hōtai-hōtiān droi, sōng hōdiū hōlār-siàm sōng goū."

## **GŌNUĀR-BRUĀ YĀNG JĒSU LĀM JUĐE SŌNG JERUSALEM**

### 10

*(Mǔng tǎl 10:1 truh tǎl 13:37)*

*Bruā Pōkloh Gōū  
(Mathiōr 19:1-12; Luka 16:18)*

**1** Yàng Jēsu luoi anih nǚn, nau truh tō čär Juđe sōng čär gah dih ia sōdōng Jōđān. Du tōrpuol buol làng pōgùm-pōtòm wō tōmdār Pô, sōng you lōđăp bohiān, Pô poto-pōsài buol guñu.

**2** Hū du mōnih Pharisi truh tōnia tō lòng Pô: "Mōnih lōkoi hū gōnuār pōkloh sōdiū ou?" **3** Pô đōm: "Mōise hū poto-pōđār buol guhā pōnuāi hogē?" **4** Buol guñu đōm: "Mōise hū broi gōnuār mōnih lōkoi wā sa blah bo-är pōkloh bloh nǚn pōkloh sōdiū." **5** Yàng Jēsu đōm sōng buol guñu:

"Koyoa hotai-hohtiān buol guhā kră-khăng, nǚn Môise hǔ wă po'nuaï adăt-pođär ni tō buol guhā. <sup>6</sup> Bloh mŭng tū čomrùp črőng-tobiă longi-tosì tonah-roya, Yàng Pô Lóngì mĕn pojiořng tobiă sa aràng mĕnih lókoi söng sa aràng mĕnih kómoi. <sup>7</sup> Koyoa nǚn, mĕnih lókoi păl tobiă mŭng ame ama bloh počual-potòm söng sordiū, <sup>8</sup> söng dua aràng róu tobiă jiřng sa rùp-pháp soh. Koyoa nǚn, sordiū-posàng 'buh iōu la dua tra, bloh mĕn la sa. <sup>9</sup> You nǚn, joi anà mĕnih 'buh hǔ po'klah-kroi du mĕnih bloh Yàng Pô Lóngì hǔ počuäl-potòm."

<sup>10</sup> Tú toma lăm sàng bojо, du mĕnih tui-mo'gru tonia Pô wō mŭng bruā nǚn. <sup>11</sup> Pô đờm söng buol guñu: "Aràng soi pokloh sordiū bloh khiăng söng mĕnih po'körn, la ngă glài klě sordiū-aràng posàng-gou söng sordiū droi, <sup>12</sup> söng aràng soi pokloh posàng tō khiăng söng mĕnih po'körn, nǚn künd ngă glài klě sordiū-aràng posàng-gou roi."

*Yàng Jēsu Söng Du Lơ-óneh Tit  
(Mathio 19:13-15; Luka 18:15-17)*

<sup>13</sup> Aràng ba du lơ-óneh tít truh söng Yàng Jēsu tō Pô daū tōngàn tō ngõ guñu, bloh du mĕnih tui-mo'gru Pô đờm puai 'buah du mĕnih ba truh. <sup>14</sup> 'Buh you nǚn, Yàng Jēsu anok hotai bloh đờm söng du mĕnih tui-mo'gru: "Luoi bě du lơ-óneh tít truh söng Kōu, juoi po'kōu-čókhă guñu, koyoa lögär Yàng Pô Lóngì la găm söng du mĕnih loi hǔ hotai-hohtiān mohiř you du lơ-óneh tít nǚn. <sup>15</sup> Iōu biā, Kōu đờm söng buol guhā, yah aràng soi 'buh đồ-mă lögär Yàng Pô Lóngì you

sa aràng lơ-óneh tǐt, nǚn rōu 'buh hǔ tóma lǎm nǚn jiǒng.' <sup>16</sup> Bloh nǚn Pô pò du lơ-óneh tǐt, daŭ tóngàn tó ngõ guñu, sõng broi lóngai-pótuah tó guñu.

*Mónih Lókoi Dám Môda Gon-húp  
(Mathio 19:16-30; Luka 18:18-30)*

<sup>17</sup> Tû Pô pórpa tóbiă nau, nǚn hǔ sa aràng mónih ðuaí truh, čé-khoai tó anaü Pô sõng đòm: "Ó Pô-Poto sočih-siàm, dólhă pál ngă hogé tó hǔ đố-mă pónuái hođiú rài pôdò rài?" <sup>18</sup> Yàng Jésu đòm: "Kóđa hogé hâ ióu Kóu la sočih-siàm? 'Buh hǔ aràng sôi la sočih-siàm óu, mǐn hǔ sa Pô sočih-siàm, la Yàng Pô Lóngì.' <sup>19</sup> Hâ hǔ thou du pónuái adát-pôđär: 'Hâ juoi pómøtai mónih; hâ juoi klé sođiú-aràng pôsàng-góu; hâ juoi klé blő; hâ juoi ngă groh lör; hâ juoi gát põng-góla; sõng hâ pál pâng-duh ame ama.' " <sup>20</sup> Mónih nǚn đòm: "Ó Pô-Poto, dólhă hǔ pâng-rómiă ngă tui abih tógrõ pónuái nǚn mûng tû dólhă dò lơ-óneh." <sup>21</sup> Yàng Jésu anít-rónäm cõ tó nû sõng đòm: "Hâ dò sióu sa pónuái. Nau bě, pôblói abih tógrõ hogé droi hǔ, apän priä broi pôrpha tó mónih rô'bah, tô hâ rōu hǔ phõn-bóna čók-màng tó ngõ lóngì; bloh nǚn truh bě tui Kóu." <sup>22</sup> Tû pâng Yàng Jésu đòm yóu nǚn, 'bò móta nû tóbiă jiǒng jruh-jrui biă, sõng dónuh-dónà tóbiă nau, kóyoa nû hǔ lô phõn-bóna biă.

<sup>23</sup> Tû nǚn Yàng Jésu cõ tòmdär droi, bloh đòm sõng du mónih tui-mógru lài: "Mónih móda tóma lám lögär Yàng Pô Lóngì la kán-ke biă!" <sup>24</sup> Du mónih tui-mógru mă ngă kroi-takotuă biă

mึง du p̄onuaï nǚn. Bloh Yàng Jēsu đờm w᷑: “O bu᷑l anà, du m᷑nih loi g᷑nùm t᷑ p̄onuaï m᷑da g᷑n-hǔp t᷑ hǔ t᷑ma lám l᷑gär Yàng Pô L᷑ngì la kǎn-ke biă-biài! <sup>25</sup> Lakđa r᷑ t᷑ma g᷑n l᷑bàng jrົm dò 'bu᷑n r᷑lau t᷑ m᷑nih m᷑da t᷑ma lám l᷑gär Yàng Pô L᷑ngì.” <sup>26</sup> Du m᷑nih tui-m᷑gru m᷑ ng᷑k kroi-takotuă r᷑lau w᷑, đờm s᷑ng g᷑u: “You nǚn, aràng soi hǔ d᷑ng-p᷑klàh?” <sup>27</sup> Yàng Jēsu č᷑ t᷑ bu᷑l guñu s᷑ng đờm: “Joi anà m᷑nih 'buh r᷑gōi ng᷑k ji᷑ng bruă ni, bloh s᷑ng Yàng Pô L᷑ngì nǚn kroi; koyoa Yàng Pô L᷑ngì r᷑gōi ng᷑k ji᷑ng abih t᷑gr᷑ m᷑ta.”

<sup>28</sup> Pier p᷑-săp đờm: “O Pô-Pôto, bu᷑l d᷑lhă hǔ klà lu᷑i abih t᷑gr᷑ m᷑ta bloh tui Pô-Pôto.” <sup>29</sup> Yàng Jēsu đờm: “Io᷑ biă, Kōu đờm s᷑ng bu᷑l guhă, 'buh sa aràng m᷑nih loi koyoa Kōu s᷑ng P̄onuaï-Siàm klà lu᷑i sàng-d᷑nò, adơi-ai, g᷑u kōmōi, ame ama, anà-tōčo, hōma tōnah, <sup>30</sup> bloh rōu 'buh đ᷑m-m᷑ hǔ lám tǔ ni, lám rài ni, rōtùh amāng r᷑lau mึง sàng-d᷑nò, adơi-ai, g᷑u kōmōi, ame, anà, hōma tōnah, g᷑m s᷑ng p̄onuaï m᷑-p᷑kōu, s᷑ng p̄onuaï hōdiū rài p᷑dò rài lám rài hōdōj. <sup>31</sup> Bloh hǔ lô m᷑nih ak᷑ rōu tōbiā ji᷑ng tōlui, s᷑ng m᷑nih tōlui rōu tōbiā ji᷑ng ak᷑.”

*Amăng Klōu, Yàng Jēsu Đòm Dolhou Mึง  
P̄onuaï Pô Motai S᷑ng Hōdiū W᷑  
(Mathi᷑ 20:17-19; Luka 18:31-34)*

<sup>32</sup> Yàng Jēsu s᷑ng du m᷑nih tui-m᷑gru lám jolàn đì nau t᷑ plói-prōng Jerusalem, Pô nau dolhou bu᷑l guñu. Du m᷑nih tui-m᷑gru m᷑

ngă kroi-takotuă, dò du mɔníh nau tui nǚn huoi kɔđa biă. Pô ba sa-pluh dua aràng mɔníh tɔdi-tɔdài nau kroi sɔng Pô, sɔng đòm tɔ buɔl guñu thoru tɔgrɔ̄ bruă hɔgĕ rɔ̄u tɔbiă truh tɔ droi. <sup>33</sup> Pô đòm: “Ni, buɔl gudroi đì tɔ ploiprɔ̄ng Jerusalem, Anà Mɔníh rɔ̄u kɔđòng jào lám tɔngàn du mɔníh gɔnuär apän-akō cē-pɔyɔ̄r phɔ̄n duh-dɔlbăt sɔng du mɔníh gɔnuär-pɔto pɔnuai adăt-adia. Buɔl guñu rɔ̄u ngă nǚn-glài pɔmɔtai Pô, bloh nǚn jào Pô lám tɔngàn buɔl làng agàh. <sup>34</sup> Aràng rɔ̄u klau-pɔtăt Pô, kɔčuh ia bɔbah lám Pô, gilih pøng sɔng pɔmɔtai Pô. Bloh hɔdroi klou hɔroi, Pô rɔ̄u hɔdiū wɔ̄.”

*Bruă Jakɔ̄ Sɔng Jăng Lɔkou Yòng  
(Mathio 20:20-28)*

<sup>35</sup> Tǔ nǚn, dua aràng anà lɔkɔi Sebede la Jakɔ̄ sɔng Jăng, truh tòm Yàng Jêsu sɔng đòm: “Ó Pô-Pɔto, buɔl dɔlhă lɔkou khiăng Pô-Pɔto ngă tɔ buɔl dɔlhă du pɔnuai buɔl dɔlhă rɔ̄u yòng.” <sup>36</sup> Pô tɔnia: “Buɔl guhă khiăng Kɔu ngă hɔgĕ tɔ buɔl guhă?” <sup>37</sup> Buɔl guñu đòm: “Tǔ Pô-Pɔto hǔ màng-kɔćrà, yòng broi dua aràng buɔl dɔlhă sa aràng dò guh gah hɔnuă, sa aràng dò guh gah oñiau Pô-Pɔto.” <sup>38</sup> Bloh Yàng Jêsu đòm: “Buɔl guhă 'buh thoru pɔnuai droi yòng. Buɔl guhă hǔ rɔgoi mɔñum jiɔng čuàn Kɔu mɔñum, sɔng kɔng pɔnuai 'baptem Kɔu kɔng ɔu?” <sup>39</sup> Buɔl guñu đòm: “Buɔl dɔlhă rɔgoi.” Yàng Jêsu đòm sɔng buɔl guñu: “Čuàn Kɔu mɔñum, buɔl guhă künk rɔ̄u mɔñum, sɔng 'baptem Kɔu kɔng, buɔl guhă künk rɔ̄u kɔng. <sup>40</sup> Bloh bruă dò guh tɔ gah hɔnuă

halài gah oñiau Kơu, nǚn Kơu 'buh hǔ goñuär broi, du anih nǚn pioh tơ du mɔníh hǔ ročäng ngä-niñ dɔlhōu."

<sup>41</sup> Mɔhǔr yōu nǚn, sa-pluh aràng mɔníh tui-mɔgru dih anok hotai tơ Jakɔ' söng Jäng. <sup>42</sup> Bloh Yàng Jēsu iōu buol guňu truh söng đòm: "Buol guhã thøu lài du mɔníh hǔ čo la goñuär apän-akö lám buol làng agàh nǚn angui goñuär-pràn bloh apän-akö buol làng, du mɔníh ngä pröng nǚn mà goñuär bloh apän-akö buol làng. <sup>43</sup> Bloh tokrah buol guhã nǚn 'buh iōu yōu nǚn. Tɔrbłɔ' wɔ', aràng soi khiäng ngä pröng lám buol guhã, mɔníh nǚn pál ngä mɔníh duh bruă tơ buol guhã; <sup>44</sup> aràng soi khiäng ngä mɔníh akö lám buol guhã, nǚn pál ngä hɔlün-hɔlă tơ tɔgrɔ' mɔníh. <sup>45</sup> Koyoa Anà Mɔníh hǔ truh 'buh iōu tō hǔ aràng duh bruă, bloh la tō droi duh bruă, söng prah-luoi ponuaï hođiu droi ngä jiɔng phɔn tɔrbuh tơ lô mɔníh."

*Mɔníh Bòm Läm Ploï-Pröng Jerikô  
(Mathio' 20:29-34; Luka 18:35-43)*

<sup>46</sup> Yàng Jēsu söng du mɔníh tui-mɔgru truh tơ plöi-pröng Jerikô. Tū Pô söng du mɔníh tui-mɔgru gäm söng tɔrpuol buol làng lô tɔbiă nau müng plöi-pröng Jerikô, nǚn hǔ sa aràng mɔníh bòm angän la 'Batime, anà lɔkɔi Time, dò guh yòng tơ gah jɔlàn. <sup>47</sup> Tū mɔhǔr đòm hǔ Yàng Jēsu, mɔníh Nasaret kojë nau gän, ŋu driau iōu pröng lài: "Khoai Yàng Jēsu, Anà pɔtau Đabit, yòng anit-anär dɔlhă!" <sup>48</sup> Lô mɔníh đòm puai tơ ŋu, söng pɔđär ŋu pál kɔđöng kàng, bloh ŋu

'brō driau prōng rōlau wō: "Khoai Anà potau Đabit, yòng anit-anăr dōlhă!"<sup>49</sup> Yàng Jēsu dò dōng wō, sōng đờm: "Iou bē mənih nǚn truh tơ anih ni." Buol guñu iou mənih bōm sōng đờm: "Kođōng-kojăp hotai-hotian bě, tōgō dōng, Pô iou hā nǚn!"<sup>50</sup> Mənih bōm wà prah ào agàh, tōgō dōng sùp mư, nau truh sōng Yàng Jēsu.<sup>51</sup> Yàng Jēsu tōnia: "Hā khiăng Kōu ngā hōgē tơ hā?" Mənih bōm đờm: "O Pô-Po-to, yòng broi məta dōlhă čor 'buh jiōng."<sup>52</sup> Yàng Jēsu đờm: "Nau bē, pōnuuăi păng-tui hā hū pōsō-pōsaih hā." Lăm tōk tū nǚn mư, mənih bōm hū čor 'buh jiōng, sōng nau tui Yàng Jēsu.

## 11

*Yàng Jēsu Tōma Lăm Ploï-Prōng Jerusalem  
(Mathio 21:1-11; Luka 19:28-40; Jăng 12:12-19)*

<sup>1</sup> Tū Yàng Jēsu sōng du mənih tui-mōgru Pô truh jē ploï-prōng Jerusalem, jē ploï 'Betphage sōng 'Bethani, găñ čor Olibe, Yàng Jēsu pōđār dua aràng mənih tui-mōgru nau,<sup>2</sup> sōng đờm: "Nau tōma bē lăm ploï tơ anaŭ buol guhă, tū pōrpa tōma lăm ploï, buol guhă rōu 'buh mư sa droi alàng, aràng akă lōih tơ anih nǚn, alàng nǚn ka hū aràng soi đì. Tōleh bē tolroi sōng dùi nū mōrai tơ Kōu.<sup>3</sup> Yah hū aràng soi tōnia buol guhă: 'Kođa hōgē buol soi-ai ngā you nǚn?' nǚn đờm sōđō bē: 'Yàng khiăng angui nū, sōng Pô rōu bō-yär wō mư.' "<sup>4</sup> Dua aràng buol guñu nau sōng 'buh tơ gah jōlàn hū sa droi alàng anà aràng akă tơ anaŭ bōh 'băng sàng. Buol guñu

toleh tøløi alàng. <sup>5</sup> Du mørnih dò døng tø anih nǚn tønia: “Buøl sør-ai toleh alàng anà nǚn tò ngä høgë?” <sup>6</sup> Dua aràng buøl guñu đòm sørđø ioü yøu Yàng Jésu hũ kókøi pođär. Søng du mørnih nǚn broi buøl guñu dùi alàng nau. <sup>7</sup> Buøl guñu dùi alàng anà mørai tø Yàng Jésu, làng ào droi tø røng alàng, bloh nǚn Yàng Jésu đì tø ngø. <sup>8</sup> Lô mørnih làng ào droi lám jølàn. Du mørnih po'køn nǚn koh du thàn søla mürng 'blàng høma bloh tråh lám jølàn. <sup>9</sup> Bloh nǚn mørnih nau dølhøu, mørnih tui hødøi, söng gøü driau prøng lài:

“Hôsana! Moyòm-po'glòng tø Pô mă angän Yàng bloh truh!

<sup>10</sup> Løngai-pøtuah tø løgär kojë truh, la løgär potau Đabit, koi-kö pang-yau buøl gudroi!

Hôsana tø anih glòng rø'lau abih.” \*

<sup>11</sup> Yàng Jésu truh tø plo'i-prøng Jerusalem söng nau tøma lám sàng duh-dølbát. Hødøi tû čor sør'buai abih tøgrø bruă tømdär, Pô gäm söng sa-pluh dua aràng mørnih tui-møgru gài mørai wø tø pløi 'Bethani, køyoa tû nǚn løngì sùp bojo'.

### *Køyou Hra 'Buh Tobiă Boh*

<sup>12</sup> Hørøi hødøi, tû tøbiă mürng pløi 'Bethani, nǚn Pô løpa tûng. <sup>13</sup> Mürng atäh Pô 'buh sa phün hra hũ søla, nǚn truh čor hũ høgë lám phün køyou øu. Bloh tû truh jë, Pô 'bu 'buh høgë po'køn, mën 'buh du søla soh, køyoa tû nǚn 'buh ioü la blàn boh hra. <sup>14</sup> Pô đòm söng køyou hra: “Mürng ni truh hødøi, røü 'buh hũ aràng soi

---

\* <sup>11:10</sup> 11:10 Pođik Adoh Moyòm 118:25,26.

'bõng boh hă tra." Du mənih tui-məgru Pô hŭ məhŭ pənuaĭ Pô đờm puaĭ nŭn.

*Yàng Jēsu Prōh Du Mənih Pəbləi-Səlih Təbiă Mǔng Sàng Duh-Dəlbăt  
(Mathio 21:12-17; Luka 19:45-48)*

<sup>15</sup> Yàng Jēsu sõng du mənih tui-məgru truh tə plōi-prõng Jerusalem. Pô təma lăm sàng duh-dəlbăt, prōh abih du mənih pəbləi-səlih lăm anih sàng duh-dəlbăt. Pô połobuh čonüng du mənih səlih priă, sõng təl̄o gənūl du mənih pəbləi čim kətrou. <sup>16</sup> Pô 'buh broi aràng səi apān phõn hõgē nau gă̄n sàng duh-dəlbăt. <sup>17</sup> Bloh nŭn Pô pəto-pəsái buol guñu: "Buh iōu hŭ pənuaĭ wă lài: 'Sàng Kōu rōu hŭ angă̄n la sàng iōu-lài tə abih təgrō buol làng' ou? † Bloh buol guhă hŭ ngă tə anih nŭn təbiă jiõng gȫ-ləbàng buol klē-blō̄."

<sup>18</sup> Tū du mənih gənuär apān-akō poyă phõn duh-dəlbăt sõng du mənih gənuär-pəto pənuaĭ adă̄t-adia məhŭ you nŭn, buol guñu duah pənuaĭ tō pəmətai Pô. Bloh buol guñu huoi tə Pô, koyoa abih tərpuol buol làng mă ngă črih-krōi biă̄ mǔng pənuaĭ Pô pəto-məblàng.

<sup>19</sup> Truh diōu, Yàng Jēsu sõng du mənih tui-məgru təbiă mǔng plōi-prõng.

*Pənuaĭ Məgru Mǔng Koyou Hra  
(Mathio 21:20-22)*

<sup>20</sup> Ơm hərəi hədəi, tū nau gă̄n koyou hra, buol guñu 'buh koyou hra mətai thu truh tə akha. <sup>21</sup> Pier sədər wō̄ pənuaĭ hərəi kobroi nŭn đòm

---

† **11:17** 11:17 Esai 56:7.

sõng Pô: “O Pô-Poto, čor dih! Koyou hra bloh Pô-Poto đờm puač hǔ mɔtai thu bojօ.” <sup>22</sup> Yàng Jēsu đờm: “Buol guhã päl hǔ bě pɔnuai pǎng-tui anih Yàng Pô Lɔngì. <sup>23</sup> Iɔu biă, Koyou đờm sõng buol guhã, aràng soi đờm sõng čor ni lài: ‘Pò tɔgō bě, sõng prah trùn lám ia-tɔsi,’ yah lám hotai-hotian mɔnih nǔn ‘buh sa-sít loi sɔnǔng pah-koh wǐ-wǒ, bloh pǎng-tui pɔnuai droi đờm rɔu tɔbiă truh, nǔn pɔnuai nǔn rɔu tɔbiă truh tɔ mɔnih nǔn. <sup>24</sup> Koyoa nǔn, Koyou đờm sõng buol guhã, abih tɔgrɔr pɔnuai hɔgě buol guhã yòng lám tǔ iɔu-lài, pǎng-tui bě la droi hǔ đồ-mǎ bojօ, nǔn buol guhã rɔu hǔ pɔnuai nǔn. <sup>25</sup> Tǔ buol guhã dò dɔng iɔu-lài, yah hǔ pɔnuai hɔgě ‘buh siàm hotai sõng aràng soi, nǔn päl anit toh-luoi bě tɔ buol guňu, tօ Ama buol guhã tɔ ng᷑o lɔngì kǔng rɔu anit toh-luoi du pɔnuai glài sǔng tɔ buol guhã roi. <sup>26</sup> Bloh yah buol guhã ‘buh anit toh-luoi, nǔn Ama buol guhã tɔ ng᷑o lɔngì, kǔng rɔu ‘buh anit toh-luoi glài sǔng tɔ buol guhã ou roi.”

‡

*Mɔnih Juđa Tonía Yàng Jēsu Mǔng Gɔnuär Pô  
(Mathioč 21:23-27; Luka 20:1-8)*

<sup>27</sup> Yàng Jēsu sõng du mɔnih tui-mɔgru Pô gài w᷑r tɔ plɔi-prɔng Jerusalem. Tǔ Pô dò nau lám sàng duh-dɔlbăt, nǔn du mɔnih gɔnuär apǎn-akǒ pɔyǎ phɔn duh-dɔlbăt, du mɔnih gɔnuär-poto pɔnuai adat-adia, sõng du mɔnih gɔnuär-tha truh tòm Pô. <sup>28</sup> Buol guňu tonia: “Pô-Poto mǎ gɔnuär loi bloh ngă du bruă ni? Aràng soi

‡ **11:26** 11:26 Lám du bɔ-àr klă ‘buh hǔ jɔlàn 26 ni.

broi tō Pô-Poto gonuār tō ngă du bruā nǚn?"  
 29 Yàng Jêsu đờm: "Kou künk tōnia buol guhã sa pónuaï, buol guhã đờm sordô bě tō Kou, nǚn Kou rōu đờm tō buol guhã thôu Kou ngă du bruā ni koyoa mungkin gonuār loi. 30 Pónuaï 'baptēm Jāng 'Baptis truh mungkin ngõ longi halài mungkin joi anà monih? Đờm sordô bě tō Kou." 31 Buol guñu đờm tāmbøyai sống gōu: "Yah buol gudroi đờm: 'Mungkin ngõ longi' nǚn nū rōu đờm: 'You nǚn, kôđa hõgẽ buol guhã 'buh pâng-tui Jāng?' 32 Bloh yah buol gudroi đờm: 'Mungkin joi anà monih?' — Buol guñu huoi tō buol làng. Koyoa aràng sōi aràng nǚn künk čor Jāng la sa aràng monih gonuār-hwõr. 33 Koyoa nǚn, buol guñu đờm sordô tō Yàng Jêsu: "Buol dolhă 'buh thôu." Yàng Jêsu đờm sống buol guñu: "Kou künk rōu 'buh đờm tō buol guhã thôu koyoa mungkin gonuār loi bloh Kou ngă du bruā ni."

## 12

*Pogăp-Pomoyou Mungkin Du Monih Apah Apùh No*

*(Mathio 21:33-46; Luka 20:9-19)*

<sup>1</sup> Yàng Jêsu tōma angui pónuaï pogăp-pomoyou đờm sống buol guñu: "Sa aràng monih dih pla sa apùh ño, ačing boga tòmdär, kloï sa boh lobàng pioh păt ia ño ngă tōpai, sống bõ sa boh sàng glòng tō khiă-čor, bloh nǚn broi tō du monih pla ño apah, sống nau tō sa lögär pokõn. <sup>2</sup> Truh blàn pě boh ño, pô apùh pođär sa aràng monih hõlün-hõlă truh tòm du monih pla ño tō rĩ-mă sa po-ónah phün-hojüng mungkin

apùh ño. <sup>3</sup> Bloh du mɔnih pla ño mǎ mɔnih hɔlūn-hɔlă, pøng ngă ñu, bloh nǚn proh nau wጀ tongàn soh. <sup>4</sup> Mɔnih pô apùh pođär sa aràng mɔnih hɔlūn-hɔlă pokɔn nau truh, buol guñu pøng tɔr akō mɔnih nǚn söng puai čo-ua ngă pɔmɔlou ñu. <sup>5</sup> Mɔnih pô apùh pođär sa aràng mɔnih hɔlūn-hɔlă pokɔn wጀ nau truh, nǚn buol guñu pɔmɔtai mɔnih hɔlūn-hɔlă nǚn. Lô mɔnih hɔlūn-hɔlă pokɔn kung kong buol guñu ngă you nǚn roi, mɔnih nǚn kong buol guñu pøng ngă, mɔnih kong buol guñu pɔmɔtai. <sup>6</sup> Hօdօi lui, mɔnih pô apùh dò sa aràng anà lɔkɔi, nǚn la anà sa ñu uɔn-ronam biă. Pô apùh pođär anà lɔkɔi droi nau, söng lām hotai-hotian sonüng lài: ‘Buol guñu rɔu čo prɔng-màng tɔr anà kou.’ <sup>7</sup> Bloh du mɔnih pla ño nǚn đờm tǎmboøyai söng goú: ‘Ni la anà tui-jonuă rɔu hū đồ-lěng phüm apùh ni mungkin ama ñu. Ah, buol gudroi pɔmɔtai ñu bě, nǚn phüm-kɔsai ñu rɔu mɔrai abih lām tongàn buol gudroi.’ <sup>8</sup> Buol guñu mǎ anà lɔkɔi nǚn, pɔmɔtai söng prah tɔr agàh apùh ño. <sup>9</sup> You nǚn, pô apùh ño rɔu ngă hogé? Nu rɔu truh polui-pɔmɔtai abih du mɔnih pla ño nǚn, söng jào apùh ño tɔr du mɔnih pojkɔn apah. <sup>10</sup> Buol guhã ka pɔrpoh-čo pɔnuai ‘Bòn Bo-àr Sօcih-Sri ni ou?’

‘Boh potou kong mɔnih khòh bጀ sàng prah luoi,

Hū tɔbiă jiøng boh potou akiøng sàng.

<sup>11</sup> Ni la bruă Yàng ngă,

S̄ōng nǚn la p̄onuāi črih-krōi t̄or anāu būl  
gudrōi! ” \*

<sup>12</sup> Du m̄onih ap̄an-ak̄o būl làng Juđa p̄āng  
p̄onuāi p̄oḡap-p̄omoyoū nǚn, būl gūñu th̄ou la  
Pô angui p̄onuāi nǚn t̄o đòm m̄ūng būl gūñu.  
Būl gūñu khiäng duah ngä høyoū mä Pô, bloh  
koyoa hūōi t̄or būl làng, nǚn p̄äl lūoi Pô bloh  
nau.

*Yàng Pô Lóngì S̄ōng Sesa*  
(*Mathiō 22:15-22; Luka 20:20-26*)

<sup>13</sup> H̄ordȫi m̄ūng nǚn, būl gūñu pōđär du  
m̄onih läm t̄orpūl Pharisi s̄ōng t̄orpūl Herôt  
truh tòm Yàng Jêsu, t̄o t̄onia lòng duah p̄onuāi  
mä glài Pô läm p̄onuāi đòm. <sup>14</sup> Būl gūñu truh  
đòm s̄ōng Pô: “O Pô-Poto, būl d̄olhă th̄ou Pô-  
Poto la m̄onih t̄op̄a-siàm, ‘buh k̄omluh hūōi t̄or  
aràng sōi; koyoa Pô-Poto ‘buh č̄or m̄ūng gah agàh  
anà m̄onih, bloh tui p̄onuāi t̄op̄a poto-pōsài  
jōlân duh-d̄olbât Yàng Pô Lóngì. Yoū nǚn, h̄ǖ  
p̄äl dāu jia t̄or Sesa oū? Būl d̄olhă p̄äl dāu jia  
halài ‘buh dāu?’” <sup>15</sup> Bloh Pô th̄ou hotai-hotiañ  
mōthi-lör būl gūñu, nǚn Pô đòm: “Kođa h̄ogē  
būl guhâ khiäng lòng Kóu? Ap̄an b̄e t̄or Kóu č̄or  
sa đønie priä.” <sup>16</sup> Būl gūñu ap̄an t̄or Pô sa boh  
priä. Pô t̄onia: “R̄ōp s̄ōng angän ni la aràng sōi?”  
Būl gūñu đòm sơđô: “Sesa.” <sup>17</sup> Yàng Jêsu đòm  
s̄ōng būl gūñu: “Ph̄oñ h̄ogē m̄ūng Sesa bō-yär  
w̄ō b̄e t̄or Sesa. Ph̄oñ h̄ogē m̄ūng Yàng Pô Lóngì  
bō-yär w̄ō b̄e t̄or Yàng Pô Lóngì.” Būl gūñu mä  
ngä črih-takotuä biä m̄ūng p̄onuāi Pô đòm sơđô.

---

\* **12:11** 12:11 Pođik Adoh Moyòm 118:22,23.

*Bruă Mɔníh Mɔ́tai Hɔ́diū Wɔ́  
(Mathiōr 22:23-33; Luka 20:27-40)*

<sup>18</sup> Du mɔníh lăm tɔ́rpuɔ̄l Saduse, la du mɔníh đòm lài 'buh hǔ pɔ́nuai hɔ́diū wɔ̄, truh tòm Yàng Jēsu sɔ̄ng tɔnia Pô, <sup>19</sup> "O Pô-Pɔ̄to, Môise hǔ broi tɔ̄ buɔ̄l dɔ̄lhǎ pɔ̄nuai adăt-adia ni: 'Yah sa aràng mɔníh hǔ adɔ̄i-ai droi mɔ́tai, luɔ̄i sɔ̄diū bɔ́drau wɔ̄, bloh 'buh hǔ anà, nǚn mɔníh nǚn păl khiăng sɔ̄ng mɔníh kɔ́mɔi bɔ́drau nǚn, tō hǔ anà pɔ̄tui-jɔ̄i tɔ̄ adɔ̄i-ai droi.' <sup>20</sup> Hǔ tojuh aràng adɔ̄i-ai dih, mɔníh sɔ̄-ai kɔ́coa khiăng kɔ́mɔi, bloh nǚn mɔ́tai, 'buh hǔ anà. <sup>21</sup> Mɔníh adɔ̄i dua khiăng sɔ̄ng kɔ́mɔi bɔ́drau nǚn, bloh nǚn künk mɔ́tai 'buh hǔ anà. Mɔníh adɔ̄i klōu künk yɔ̄u nǚn roi. <sup>22</sup> Abih tojuh aràng adɔ̄i-ai 'buh hǔ aràng soi luɔ̄i wɔ̄ sa aràng anà loi. Hɔ́dɔi lūi, mɔníh kɔ́mɔi künk mɔ́tai. <sup>23</sup> Yóu nǚn tū hɔ́diū wɔ̄, mɔníh kɔ́mɔi nǚn rɔ̄u la sɔ̄diū aràng soi? Kɔ́yoa abih tojuh aràng adɔ̄i-ai nǚn, aràng soi künk khiăng sɔ̄ng ū soh." <sup>24</sup> Yàng Jēsu đòm: "Hǔ iɔ̄u kɔ́yoa 'buh wòng thôu 'Bòn Bɔ́-àr Sɔ́cih-Sri sɔ̄ng 'buh wòng thôu gɔ̄năp-gɔ̄nuăr Yàng Pô Lɔ̄ngì bloh buɔ̄l guhǎ hǔ súng asū mungkin bruă ni ɔ̄u? <sup>25</sup> Kɔ́yoa tū mungkin mɔníh mɔ́tai hɔ́diū wɔ̄, nǚn aràng rɔ̄u 'buh khiăng kɔ́mɔi künk 'buh khiăng lɔ̄kɔ̄i, bloh rɔ̄u mɔ̄hiɔ̄ yóu du mɔníh gɔ̄druh tɔ̄ ngõ lɔ̄ngì roi. <sup>26</sup> Mungkin bruă mɔníh mɔ́tai hɔ́diū wɔ̄, buɔ̄l guhǎ ka pɔ̄rpoh-čɔ̄ lăm 'bòn bɔ́-àr Môise anih đòm mungkin puk druɔi ɔ̄u? Yàng Pô Lɔ̄ngì đòm sɔ̄ng ū hɔ̄yɔ̄u loi? Pô đòm, 'Kɔ̄u la Yàng Pô Lɔ̄ngì Abraham, Yàng Pô Lɔ̄ngì Isak, sɔ̄ng Yàng Pô Lɔ̄ngì Jakôp.' <sup>27</sup> Pô 'buh iɔ̄u la Yàng

Pô Lōngì du mənih mətai, bloh la mənih hədiǔ.  
Biā, buəl guhā səng asū prōng bojø!"

*Pənuai Adăt-Pođär Prōng-Màng Ro'lau Abih  
(Mathio 22:34-40; Luka 10:25-28)*

**28** Sa aràng lăm du mənih gənuăr-pōto pənuai adăt-adia truh jě, məhǔ Yàng Jēsu səng mənih Saduse đòm tămporjai səng gō̄u, 'buh Yàng Jēsu đòm səđō khō̄h rō̄goi biā, nǚn tənia Pô: "Lăm du pənuai adăt-pođär, pənuai adăt-pođär loi la prōng-màng ro'lau abih?" **29** Yàng Jēsu đòm: "Pənuai adăt-pođär prōng-màng ro'lau abih la, 'O Israel, păng bě ni! Yàng, Yàng Pô Lōngì buəl gudroi la Yàng mǐn hǔ sa. **30** Hă păl abih hotai-hotian, abih bōngă-joa, abih hotai-akō, səng abih pràn joa bloh duh-rənám Yàng la Yàng Pô Lōngì hă." **31** Pənuai adăt-pođär dua la: 'Hă păl rənám tə mənih gō̄u sa plōi adoi sa 'băng yōu rənám rùp-phün droi.' 'Buh hǔ pənuai adăt-pođär loi prōng ro'lau tə dua pənuai adăt-pođär nǚn.' **32** Mənih gənuăr-pōto pənuai adăt-adia đòm: "O Pô-Pōto, biā iō̄u yōu Pô-Pōto đòm, Yàng Pô Lōngì mǐn hǔ sa, rolau tə Pô 'buh hǔ Yàng loi pōkōn. **33** Biā yōu nǚn, duh-rənám Yàng abih hotai-hotian, abih hotai-akō, abih pràn-joa, səng rənám tə mənih gō̄u sa plōi adoi sa 'băng yōu rùp-phün droi, la pənuai prōng-màng ro'lau tə abih təgrō̄ phō̄n čuh čē-poyō̄r duh-dəlbăt səng təgrō̄ phō̄n čē-poyō̄r duh-dəlbăt pōkōn." **34** 'Buh mənih nǚn đòm səđō jak-khō̄h, Yàng Jēsu đòm: "Hă 'buh atāh lō̄gär Yàng Pô Lōngì əu." Hōdoi

mຸ່ນ ນຸ້ນ, 'buh hູ ar່າງ soi khິນ tອnia Pô ponuaີ hອກເທຣາ.

*Pô Krist Sົ່ງ Pອtau Đabit  
(Mathio 22:41-46; Luka 20:41-44)*

<sup>35</sup> Tຸ Yàng Jêsu dò poto-moblàng lຳm sàng duh-dølbăt, Pô tອnia: "Ngă hoyou du mɔnīh gɔnuär-poto ponuaີ adăt-adia hູ røgoi đờm Pô Krist la anà potoau Đabit? <sup>36</sup> Køyoa rùp-phຸນ Đabit hູ Yàng Bøngă Sočih-Sri ngă ba-poto, hູ đờm lài:

'Yàng đờm sອng Yàng dølhă:

Dò guh bě tອr gah hønuă Køu,

Tõl truh tອr tຸ Køu daູ du mɔnīh mɔbai-tãmdrä sອng Anà tອr ala tøkai Anà.' †

<sup>37</sup> Yóu nຸ້ນ, yah rùp-phຸn Đabit hູ iou Pô la Yàng, nຸ້n hoyou Pô la anà potoau nຸ້n jiøng?" Tørpuøl buø làng lõ mă ngă sòh hotai-hotian biä pãng mohŭ Pô poto.

*Păl Čor-Kormăp Mຸ່ng Du Mɔnīh Gɔnuär-Poto  
Ponuaີ Adăt-Adia  
(Mathio 23:1-36; Luka 20:45-47)*

<sup>38</sup> Lຳm tຸ poto-pøsài, Pô đờm: "Păl čor-kørhia bě mຸ່ng du mɔnīh gɔnuär-poto ponuaີ adăt-adia, la du mɔnīh khiäng čù ào jruh nau rah mɔ-in, khiäng hູ ar່າງ kù akö tອnia čuă droi tøkrah drà, <sup>39</sup> khiäng dò guh anih màng-glòng rølau abih lຳm du sàng potòm, sອng anih prøng-màng lຳm du ponuaີ mɔñum 'bøng. <sup>40</sup> Buø guñu klë mă sàng du mɔnīh kørmoi bødrau, bloh tຸ loi kຸng

† 12:36 12:36 Pøđik Adoh Moyòm 110:1.

ngă you la mənih tɔpă-siàm sõng du pənuaï iou-lai atah sõng suoi. Buol guñu rōu kōng pənuaï čahroñña ngă-niñ glài traü ro'lau."

*Mənih Kəmoi Bodrau Poyă Priă  
(Luka 21:1-4)*

<sup>41</sup> Yàng Jēsu dò guh găń tօ anaŭ sõng thຸng daŭ priă poyă. Pô kхиáng čo' sõ'buai buol làng daŭ priă lăm nǚn hoyou loi. <sup>42</sup> Lô mənih məda daŭ lăm nǚn lô priă biă. Kung hǔ sa aràng mənih kəmoi bədrau ro'bah truh sõng daŭ lăm thຸng dua boh priă tǐt, mǐn kàr sa po'ōnah pà su priă Rôma. <sup>43</sup> Pô iou du mənih tui-mõgru truh sõng đờm: "Iou biă Kow đờm sõng buol guhă, mənih kəmoi bədrau ro'bah ni hǔ daŭ priă lăm thຸng lô ro'lau abih tօ togrō mənih po'kōn. <sup>44</sup> Koyoa du mənih po'kōn mă priă dəlah droi bloh apän daŭ lăm nǚn, dò mənih kəmoi bədrau ni, ro'bah ro'bürp biă, bloh hǔ poyă abih phõn priă droi hǔ, la abih phõn priă tō ròng hođiū droi."

## 13

*Yàng Đờm Dolhou Mǔng Ponuaï Jerusalem  
Kođòng Połui-Połohiă  
(Mathio 24:1,2; Luka 21:5,6)*

<sup>1</sup> Tǔ Yàng Jēsu po'rpa tɔbiă mǔng anih sàng duh-dəlbăt, sa aràng mənih tui-mõgru đờm sõng Pô: "O Pô-Poto, Pô-Poto čo dih, du boh po'tou ni prõng la thêu hođùm, sõng du sàng ni màng-mõkru' la thêu hođùm!" <sup>2</sup> Yàng Jēsu đờm: "Hă'buh du sàng prõng nǚn ouch? Bloh ni, rōu 'buh

dò boh potou loi ròng tơ ngõ boh potou pokǒn tra. Abih tih roū kǒng jorlōh trǔn.”

<sup>3</sup> Tǔ Pô dò guh tơ ngõ čở Olibe, gǎn tơ anaශ sàng duh-dolbăt, nǚn Pier, Jakɔ, Jǎng, sǒng Andre truh tonia kroi Pô: <sup>4</sup> “Yòng Pô-Poto đờm broi buol dolhă thôu tǔ loi du bruā nǚn roū töbiā truh, sǒng tǔ abih tögrő bruā nǚn kɔjē truh tǔ luī-düt, nǚn hǔ nàl hɔgē broi pothou dolhōu ou?” <sup>5</sup> Yàng Jēsu tōma đờm sǒng buol guñu: “Čo-kɔrhia bě, juoi luoi aràng sɔi połuø pɔ̄ng-gɔla buol guhã. <sup>6</sup> Koyoa hǔ lô mɔníh roū mǎ angän Kou bloh truh sǒng đờm lài: ‘Rùp-phǔn Kou la Pô Krist!’ Sǒng guñu roū połuø pɔ̄ng-gɔla lô mɔníh. <sup>7</sup> Tǔ buol guhã moħuđ đờm mǔng kɔlin-kɔtuā sǒng poñuaï tiɔng 'bèk mǔng kɔlin-kɔtuā, nǚn juoi sɔnǔng huoi. Du bruā nǚn pál töbiā truh, bloh ka iοu la luī-düt ou. <sup>8</sup> Koyoa buol làng ni roū tɔrgó tāmdrä-wɔ̄ sǒng buol làng pokǒn, lɔgär ni tāmdrä-wɔ̄ sǒng lɔgär dih. Lô anih roū hǔ tɔtuǒn-jorlōh lɔn-tɔnah, sǒng lô anih roū hǔ ɔ-lɔpa. Bloh nǚn mǐn la čɔmrùp poñuaï pođì-pođoa gleh-glär soh.

<sup>9</sup> Mǔng po-ɔnah buol guhã, pál čo-kɔrhia bě! Koyoa buol guñu roū mǎ jào buol guhã tơ du tɔrpuol goñuär apän-akö; buol guhã roū kǒng aràng glih-pòng lām du anih sàng pɔtòm. Koyoa mǔng Kou, buol guhã roū pál dò dòng tơ anaශ du kwäng apän-akö du čàr lām lɔgär sǒng du pɔtau, tō ngá groh tơ buol guñu. <sup>10</sup> Bloh dolhōu biā, Poñuaï-Siàm pál hǔ pɔto-akhàn tơ abih tögrő buol làng. <sup>11</sup> Tǔ buol guñu ba buol guhã nau jào, nǚn juoi sɔnǔng ko-ù dolhōu mǔng poñuaï

droī rō̄ū đō̄m, bloh truh jō nū̄n, đō̄m bē tui du pō̄nuaī rō̄ū hū̄ broī tō buōl guhā. Kōyōa 'buh iō̄ū rū̄p-phū̄n buōl guhā đō̄m ū̄, bloh la Yàng Bōngă Sō̄cih-Sri đō̄m. <sup>12</sup> Adoī-aī rō̄ū pō̄blō̄ jào gō̄ū tō̄ aràng pō̄motai, ama rō̄ū jào anà; du anà rō̄ū tō̄gō̄ tāmdrā-wō̄ sō̄ng ame ama droī bloh ngă tō ama ame pāl motai. <sup>13</sup> Buōl guhā rō̄ū kō̄ng tō̄grō̄ mō̄nih mō̄bai-lō̄mù kōyōa angān Kōu. Bloh aràng sō̄i kojāp hotai-hotian tō̄l truh lūi-dūt, mō̄nih nū̄n rō̄ū hū̄ dō̄ng-pō̄klàh.

<sup>14</sup> Tū̄ buōl guhā 'buh phō̄n ngkō̄r-sō̄ū ngă tobiā pō̄nuaī kō̄prah-kō̄pring tō Anih Sō̄cih-Sri, dō̄ dō̄ng tō anih ū̄ 'buh hū̄ gō̄nuār dō̄ dō̄ng (aràng sō̄i pō̄rpoh-čō̄ pāl wō̄ng), nū̄n aràng sō̄i dō̄ lām čār Juđe, đuāi dō̄ū bē tō ngō̄ čō̄; <sup>15</sup> aràng sō̄i dō̄ tō ngō̄ 'blàng bō̄bung sà̄ng, nū̄n juoī trū̄n halài đuāi tōma lām sà̄ng tō̄ mă̄ tō̄grō̄ phō̄n hō̄gē; <sup>16</sup> aràng sō̄i dō̄ tō 'blàng hō̄ma juoī gài mō̄rai wō̄tō̄ mă̄ ào agàh. <sup>17</sup> Lām du hō̄roī nū̄n, gleh-glär dō̄n-să̄ biă tō du mō̄nih kō̄moī hū̄ mō̄tiān sō̄ng du mō̄nih kō̄moī hū̄ anà mō̄nga dō̄ mō̄m! <sup>18</sup> Iō̄ū lài bē tō̄ pō̄nuaī nū̄n 'buh tobiā truh lām blān mō̄rēt. <sup>19</sup> Kōyōa lām du hō̄roī nū̄n rō̄ū hū̄ pō̄nuaī gleh-glär rū̄ng-rāī prō̄ng biă, bloh mū̄ng tū̄ Yàng Pô Longì pō̄crō̄ng tobiā longì-tō̄sì tō̄nah-roya tō̄l truh tō tū̄ ni künk ka tū̄ loī hū̄, sō̄ng hō̄dō̄i ni künk rō̄ū 'buh tū̄ loī hū̄ yō̄ū nū̄n tra. <sup>20</sup> Yah Yàng 'buh suă̄ pō̄-ō̄wēt du hō̄roī nū̄n wō̄, nū̄n 'buh sa aràng mō̄nih loī hū̄ dō̄ng-pō̄klàh. Bloh kōyōa mū̄ng du mō̄nih Pô hū̄ pō̄lih-rōwah, nū̄n Pô rō̄ū suă̄ pō̄-ō̄wēt du hō̄roī nū̄n wō̄. <sup>21</sup> Tū̄ nū̄n, yah hū̄

aràng soi đờm s ontvangst buol guhā: ‘Ni, Pô Krist dò tơ anih ni!’ halài: ‘Pô dò tơ anih nǚn,’ nǚn juoi păng-tui. <sup>22</sup> Koyoa rōu hǔ du pô krist lőr s ontvangst du mənih goñuär-hwör lőr töbiä truh; guñu rōu ngă lô näl-črih pónuaï-kroi tô połuo’ pöng-gola. Yah hǔ rogoi jiøng, guñu künk połuo’ pöng-gola gäm du mənih hǔ połih-roøah roi. <sup>23</sup> Cö-körhia bě. Kóu hǔ đờm dölhöu abih tögrö bruä tơ buol guhā bojç.

<sup>24</sup> Läm du hørói nǚn, hørói pónuaï gleh-glär rüng-rài, nǚn ia-hørói rōu töbiä jiøng kónam-mośru, ia-blàn rōu ‘buh pøsång sørdaħ tra, <sup>25</sup> du ia-potū rōu mürng ngo longì lë trün, s ontvangst du goñuär tơ ngo longì rōu tötuøn-møgøi. <sup>26</sup> Tú nǚn aràng rōu ‘buh Anà Mønih, mà goñap-goñuär pröng s ontvangst pónuaï màng-kočrà pröng mürng tökräh hwäl longì bloh truh. <sup>27</sup> Pô rōu pođär du mənih godruħ nau pøgùm-potòm abih tögrö mənih hǔ połih-roøah mürng gut-där longì, mürng anih luï-düt lön-tonah töl truh anih luï-düt longì.’

### *Pónuaï Moğru Mürng Koyou Hra*

<sup>28</sup> “Päng bě pónuaï pømöyøu mürng koyøu hra. Tú thàn nü pørpa töbiä so'büt čä sołla, nǚn buol guhā thoø blän kluoï kojë truh. <sup>29</sup> Künk yøu nǚn roi, tú buol guhā ‘buh du pónuaï nǚn töbiä truh, nǚn thoø Anà Mønih kojë truh bojç, dò tơ anaü boh ‘bäng. <sup>30</sup> Iøu biä, Kóu đờm s ontvangst buol guhā, joi rài ni rōu ‘buh nau rølau dölhöu tơ tú tögrö bruä nǚn töbiä truh. <sup>31</sup> Longì s ontvangst rōu

lōhiă, bloh tōgrōr pōnuai Kōu đōrm rōū 'buh tū loi lōhiă ou.

<sup>32</sup> Mǔng hōroi sōng jō nǚn 'buh aràng sōi thōu jiōng. Du mōnih gōdrūh tō ngō lōngì halài Anà kǔng yōu nǚn roi, bloh mǐn Ama thōu soh. <sup>33</sup> Pāl cō-kōrhia sōng mōdōh-kraū bē, koyoa buōl guhā 'buh thōu tū loi bruā nǚn tōbiā truh. <sup>34</sup> Kǔng mōhiōr yōu sa aràng mōnih pō dih kojē nau jōlān atāh, tū tōbiā mǔng sàng, jào gōnuār-bruā tō du mōnih hōlūn-hōlā, yàu aràng yàu bruā, sōng kokoi pōđār mōnih kħiā boh 'bāng pāl mōdoh-kraū. <sup>35</sup> Yōu nǚn, pāl mōdōh-kraū bē, koyoa buōl guhā 'buh thōu pō sàng mōrai wō tū loi: Tū glai diōu halài mōtūh mōlām, tū mōnū kōiòk halài glai òm, <sup>36</sup> huoi mōnih pō mōrai wō ጀp-dōrmōp sōng pāp buōl guhā dō đih ou. <sup>37</sup> Tōgrōr pōnuai hōgē Kōu đōrm sōng buōl guhā, Kōu kǔng đōrm sōng abih tōgrōr mōnih: Pāl mōdōh-kraū bē!"

## PŌNUAI POĐÌ-POĐOA, PŌNUAI MÔTAI SÔNG PŌNUAI YĀNG JĒSU HŌDIŪ Wō

### 14

(*Mǔng tăl 14:1 truh tăl 16:20*)

*Bruā Du Mōnih Gōnuār Apān-Akō Poyā Phōn  
Duh-Dōlbăt Tāmbōyai Tō Pōmōtai Yāng  
(Mathiō 26:1-5; Luka 22:1,2; Jāng 11:45-53)*

<sup>1</sup> Dua hōroi dōlhōu tō pōnuai pojum 'bōng Nau-Gǎn sōng pojum 'bōng Pah 'Buh Hǔ Tōpoi,

du mɔníh gɔ̄nuār apān-akō pɔyā phɔ̄n duh-dolbăt găm sōng du mɔníh gɔ̄nuār-poto pɔ̄nuai adăt-adia, tămboýai duah pɔ̄nuai tō mă sōng pomɔ̄tai Yàng Jéṣu. <sup>2</sup> Buol guñu tămboýai lài: "Juoi ngă bruă ni lăm hɔ̄roi pojum 'bɔ̄ng, huɔ̄i ngă sɔ̄lūng-sɔ̄lăng klùk-klòk lăm buol làng."

*Yàng Jéṣu Hǔ Lǔ Mɔ̄ñà Tɔ̄ 'Bethani  
(Mathiō 26:6-13; Jāng 12:1-8)*

<sup>3</sup> Tŭ Yàng Jéṣu dò tɔ̄ plɔ̄i 'Bethani, lăm sàng Simôn la mɔníh dün. Tŭ Pô dò guh tɔ̄ anih čɔ̄nungle huă 'bɔ̄ng, hǔ sa aràng mɔníh kɔ̄mɔ̄i tɔ̄ma, apān tui sa boh blō ngă sōng pɔ̄tɔ̄u-màng, lăm dɔ̄rlăm blō hǔ mɔ̄ñà 'bɔ̄u bɔ̄lhɔ̄u čɔ̄k-màng biă. Nu pòng počah blō mɔ̄ñà sōng tuh mɔ̄ñà 'bɔ̄u bɔ̄lhɔ̄u tɔ̄ akō Pô. <sup>4</sup> Bloh hǔ du mɔníh dò tɔ̄ anih nǚn anok hotai đòm sōng gɔ̄u: "Kɔ̄đa hogē pròng-preh mɔ̄ñà 'bɔ̄u bɔ̄lhɔ̄u you nǚn? <sup>5</sup> Koyoa mɔ̄ñà ni hǔ rɔ̄goi pɔ̄blɔ̄i jiɔ̄ng rɔ̄lau klɔ̄u rɔ̄tùh đɔ̄nie, mă priă nǚn bloh dōng mɔníh ro'bah." Buol guñu đòm traŭ pɔ̄nuai sōng mɔníh kɔ̄mɔ̄i. <sup>6</sup> Bloh Yàng Jéṣu đòm: "Kừ luoi kɔ̄đōng tɔ̄ nǚ ngă. Kɔ̄đa hogē buol guhă khiăng ngă kă̄n-dɔ̄mă̄n tɔ̄ mɔníh nǚn? Nu hǔ ngă sa bruă siàm tɔ̄ Kou. <sup>7</sup> Koyoa buol guhă hǔ mɔníh ro'bah dò găm mít sōng droi, buol guhă khiăng ngă bruă siàm anit-dōng tɔ̄ buol guñu tŭ loi künk jiɔ̄ng; bloh 'buh iɔ̄u tŭ loi buol guhă künk hǔ Kou mít ōu. <sup>8</sup> Nu hǔ ngă pɔ̄nuai droi hǔ rɔ̄goi ngă jiɔ̄ng. Nu hǔ lǔ mɔ̄ñà tɔ̄ rùp Kou dolhɔ̄u, tō rɔ̄că̄ng tɔ̄ bruă dōr. <sup>9</sup> Iɔ̄u biă, Kou đòm sōng buol guhă, lăm

abih dun-ya ni, anih loi Pənuaï-Siàm ni hǔ pəto-akhàn, nǚn bruă mənih kəmoi ni hǔ ngă künk rɔ̄u hǔ đòm pəsodör wɔ̄ tō sədör truh űn.”

*Juđa Pooblő-Dră Yàng  
(Mathio' 26:14-16; Luka 22:3-6)*

<sup>10</sup> Juđa Iskariôt, sa aràng lăm sa-pluh dua aràng mənih tədi-tədài, truh tòm du mənih gənuär apän-akö poyă phən duh-dəlbăt, tō pooblő jào Yàng Jēsu tə buɔ̄l guňu. <sup>11</sup> Məhǔ yōu nǚn buɔ̄l guňu sòh biă, söng đòm pəguän broi tə űn priă. Nǚn Juđa duah tū hənàn-siàm tō jào Pô.

*Yàng 'Bőng Pənuaï Pojüm 'Bőng Nau-Găń  
Söng Du Mənih Tui-Məgru  
(Mathio' 26:17-30; Luka 22:7-20; Jăng 13:21-30)*

<sup>12</sup> Lăm həroi čomrùp pojüm 'bőng Pah 'Buh Hǔ Təpəi, la həroi aràng pəmotai abo anà pojüm 'bőng Nau-Găń, du mənih tui-məgru đòm söng Yàng Jēsu: “Pô-Poto khiäng buɔ̄l dəlhă nau rɔ̄căng tə Pô-Poto 'bőng pojüm 'bőng Nau-Găń tə anih loi?” <sup>13</sup> Pô pođär dua aràng mənih tui-məgru nau, söng đòm kəkəi pođär: “Nau təma bě lăm plɔ̄i-prɔ̄ng, hǔ sa aràng mənih đoa bǐng ia rɔ̄u păp buɔ̄l guhă. Nau bě tui mənih nǚn, <sup>14</sup> mənih nǚn təma sàng loi, buɔ̄l guhă truh bě đòm söng mənih pô sàng nǚn lài: ‘Pô-Poto tənia: Adǔ pioh tə thuai, la anih Kəu rɔ̄u 'bőng pənuaï pojüm 'bőng Nau-Găń söng du mənih tui-məgru Kəu tə anih loi?’” <sup>15</sup> Mənih pô sàng rɔ̄u pəto tə buɔ̄l guhă sa adǔ prɔ̄ng tə ngō glòng sàng, hǔ rɔ̄căng lòih abih bojø. Söng tə anih nǚn, buɔ̄l

guhā ročāng pō bē tō buōl gudroi.” <sup>16</sup> Dua aràng mōnih tui-mōgru nau tōma lām plōi-prōng sōng pāp tōgrō bruă ioŭ you pōnuai Pō hū đòm. Bloh nǚn buōl guňu ročāng pō pōnuai pojum 'bōng Nau-Gǎn tō anih nǚn.

<sup>17</sup> Glai dioŭ, Yàng Jēsu sōng sa-pluh dua aràng mōnih tui-mōgru truh. <sup>18</sup> Lām tū dō guh 'bōng, Yàng Jēsu đòm: “Ioŭ biă, Kōu đòm sōng buōl guhā, lām buōl guhā hū sa aràng mōnih dō guh 'bōng găm sōng Kōu, rōu pōblō-dră Kōu.” <sup>19</sup> Du mōnih tui-mōgru dōnuh-dōnà biă. Buōl guňu tui goŭ mŭng aràng ni truh aràng dih tonia Pō: “Hū ioŭ la dōlhă oú?” <sup>20</sup> Pō đòm: “Nǚn la sa aràng lām sa-pluh dua aràng, la mōnih cik pah lām sa prèng sōng Kōu. <sup>21</sup> Anà Mōnih pāl nau tui you pōnuai hū wă mŭng Pō, bloh gleh-glär dòn-să biă tō mōnih pōblō-dră Anà Mōnih! Yah ūn 'buh hū dih apui tōbiă la siàm rōlau.”

<sup>22</sup> Lām tū dō 'bōng, Yàng Jēsu mă pah, ưnjōmùn, bloh nǚn 'bēt broi tō du mōnih tui-mōgru, sōng đòm: “Đô-mă bē, ni la rùp-phàp Kōu.” <sup>23</sup> Pō mă čuàn, ưnjōmùn, bloh nǚn broi tō du mōnih tui-mōgru, sōng abih tōgrō aràng buōl guňu mōñüm. <sup>24</sup> Pō đòm sōng buōl guňu: “Ni la drah Kōu, drah pōnuai pōguän-pōđoàn, tuh tōbiă tō lō mōnih. <sup>25</sup> Ioŭ biă, Kōu đòm sōng buōl guhā, Kōu rōu 'buh mōñüm ia ño ni tra, tōl truh tō hōroi Kōu rōu mōñüm ia ño borhōu lām lōgär Yàng Pō Lōngì.”

*Yàng Đòm Dolhōu Mŭng Bruă Pier Rōu*

*Komlah Yàng*

(*Mathiōr 26:31-35; Luka 22:31-34; Jāng 13:36-38*)

<sup>26</sup> Hódoi tǔ adoh pōnuāi pođik-adoh sočih-sri, Yàng Jēsu sōng du mōnih tui-mōgru tōbiā nau, đì tō cō Olibe. <sup>27</sup> Yàng Jēsu đờm sōng du mōnih tui-mōgru: “Abih buol guhā rōu klà luoi Kōu. Koyoa hū pōnuāi wā lài:

‘Kōu rōu pōng mōnih glă̄ng abo,

Nūn tōrpuol abo rōu kōprah-kōprīng.’ \*

<sup>28</sup> Bloh hódoi tǔ Kōu hōdiū wō, Kōu rōu truh tō Galile dōlhōu buol guhā.”

<sup>29</sup> Pier đờm sōng Pô: “Yah abih tōgrō mōnih klà luoi Pô, bloh dōlhă rōu ‘buh tǔ loi klà luoi Pô ơu.” <sup>30</sup> Yàng Jēsu đờm sōng ū: “Iōu biā, Kōu đờm sōng hā: hōroi ni, kūng lăm mōlăm ni, dōlhōu tǔ mōnū kō-iòk dua amă̄ng, hā rōu klow amă̄ng đờm komlah lài hā ‘buh thōu Kōu.”

<sup>31</sup> Bloh Pier đờm nǐn-kōjăp rōlau wō: “Yah dōlhă păl kōng mōtai sōng Pô-Poto, dōlhă kūng ‘buh komlah-luoi Pô-Poto ơu.” Abih du mōnih tui-mōgru poķōn kūng đờm yōu nūn roi.

*To’ Apùh Getsemane*

(*Mathiōr 26:36-56; Luka 22:39-46*)

<sup>32</sup> Hódoi mừng nǚn, Yàng Jēsu sōng du mōnih tui-mōgru Pô nau truh tō sa anih, angă̄n la Getsemane. Pô đờm sōng du mōnih tui-mōgru: “Dò guh bě tō anih ni lăm tǔ Kōu nau iōu-lài.” <sup>33</sup> Pô ba Pier, Jakō, sōng Jāng nau tui. Mừng tǔ nǚn, lăm hotai-hotiàn Pô tōma đōnuh-dōnà sōng rōu-ri biā. <sup>34</sup> Pô đờm sōng buol

\* **14:27** 14:27 Sačari 13:7.

guñu: “Bơngă-joa Kơu đơnuh-dơna pōđì-pōđoa tōl truh mōtai. Buol guhā dò bē tō anih ni, sōng mōđoh-kraū.”

<sup>35</sup> Pô nau atàh rōlau sa-sít tra, bloh nǚn pōđih rùp tō ala lōn sōng iou-lài, tō yah hǔ rōgoi jiǒng, nǚn yòng jō ni nau rōlau klāh mǔng Pô. <sup>36</sup> Pô đờm: “Aba, khoai Ama, Ama hǔ rōgoi ngă jiǒng abih tōgrō bruă. Yòng Ama suă čuàn ni klàh mǔng Anà, bloh ‘buh tui hotai Anà khiăng, bloh tui hotai Ama khiăng.’” <sup>37</sup> Bloh nǚn Pô gài mōrai, ‘buh kloü aràng buol guñu dò đih; Pô đờm sōng Pier: “Simôn, hă dò đih nǚn? Hă ‘buh rōgoi dò mōđoh guah jiǒng sa jō ōu?” <sup>38</sup> Păl mōđoh-kraū sōng iou-lài bē, tō buol guhā ‘buh lě-tōma lăm pōnuai poluo-ōñiai. Hotai-bơngă nǚn khiăng biă, bloh rùp-pháp drah-rōlo nǚn gleh-lōmün, ‘buh tōl pràn tō ngă jiǒng.’” <sup>39</sup> Sa amăng tra wō, Yàng Jêsu tobia nau iou-lài mōhiō yōu dōlhōu. <sup>40</sup> Bloh nǚn Pô gài mōrai sōng ‘buh buol guñu sōđaū dò đih, koyoa mōta buol guñu dùi traū yüp-yüp bojō. Buol guñu ‘buh theor đờm sōđồ hoyou loi sōng Pô.’” <sup>41</sup> Pô gài wō amăng kloü, đờm sōng buol guñu lài: “Tă ni bloh buol guhā sōđaū dò đih sōng dò pōgleh jiǒng? Đih kàr nǚn tōl bojō. Tă jō hǔ truh bojō! Ni, Anà Mōnih rōu kōng jào lăm tōngàn du mōnih glái-sōnoh. <sup>42</sup> Tōgō dōng bē, buol gudroi nau. Dih, mōnih pōblō-dră Kōu hǔ truh jē bojō.”

*Yàng Jêsu Kōđòng Aràng Mă  
(Mathio 26:47-56; Luka 22:47-53; Jăng 18:3-12)*

<sup>43</sup> Lăm tǔ Yàng Jēsu dò đờm, nǚn Juđa, sa aràng lăm sa-pluh dua aràng mɔníh tɔ́di-tɔ́dài truh. Nau găm sōng ū hǔ sa tɔ́rpuöl lô mɔníh apăn đào sōng gai, kɔyoa mŭng du mɔníh goñuär apăn-akö poyä phɔ́n duh-dɔ́lbăt, du mɔníh goñuär-pɔ́to pɔ́nuai adăt-adia, sōng du mɔníh goñuär-tha pɔ́dăr mɔräi truh. <sup>44</sup> Dɔ́lhōu tɔ́ nǚn, mɔníh pɔ́blö-dră Yàng Jēsu hǔ broi tɔ́ guñu sa nàl ni: “Yah kou cùm aràng soi, nǚn la mɔníh nǚn; mă bĕ sōng ba nau tō nǐ-nùn.” <sup>45</sup> Koyoa nǚn, tǔ truh anih, Juđa mɔräi truh jě Pô sōng đờm: “O Pô-Poto,” bloh nǚn ū cùm Pô. <sup>46</sup> Buöl mɔníh dih mă Pô mư. <sup>47</sup> Bloh sa aràng lăm du mɔníh dò dɔ́ng jě tɔ́ anih nǚn suă đào, ngă sa aràng mɔníh hołün-hołă mɔníh goñuär prɔ́ng apăn-akö poyä phɔ́n duh-dɔ́lbăt, tă kloh tonia ū. <sup>48</sup> Yàng Jēsu đờm sōng buöl guñu: “Kođa hɔ́gĕ buöl guhă apăn đào sōng gai truh mă Kou you mă sa aràng mɔníh klĕ-blö you nǚn? <sup>49</sup> Yàu horoi Kou dò tɔ́krah buöl guhă, poto-mɔ́blàng lăm sàng duh-dɔ́lbăt, bloh buöl guhă 'buh mă Kou. Bloh bruă păl tɔ́biă truh you ni tō pɔ́nuai lăm 'Bòn Bơ-àr Sɔ́čih Sri hǔ tɔ́biă ioú tɔ́pă biă.” <sup>50</sup> Tŭ nǚn, abih tɔ́grɔ́ mɔníh tui-mɔgru luoi Pô bloh đuaí dōú abih.

<sup>51</sup> Hǔ sa aràng mɔníh lókoi dăm nau tui Pô, lăm rùp mĕn mɔ́süm sa blah khăń. Buöl nǚn mă mɔníh lókoi dăm nǚn, <sup>52</sup> bloh ū klà luoi khăń wɔ́, dò kŭl đuaí klàh mŭng tɔngàn buöl mɔníh nǚn.

*Yàng Jēsu Tɔ́ Anaŭ Kaiphe  
(Mathiō 26:57-68; Luka 22:54,55,63-71; Jāng*

## 18:13,14,19-24)

<sup>53</sup> Buol guñu ba Yàng Jéṣu truh tō sàng mənih gənuär pröng apän-akō poyä phən duh-dəlbät. Abih du mənih gənuär apän-akō poyä phən duh-dəlbät, du mənih gənuär-tha, söng du mənih gənuär-pōto pənuai adät-adia, pōgüm-pōtōm goü tōl abih tō anih nǚn. <sup>54</sup> Pier nau tui Pō đoh-đoh, tōma truh gah dərläm 'blàng sàng-giăng mənih gənuär pröng apän-akō poyä phən duh-dəlbät, bloh nǚn dō guh dō apui gām söng buol līng kħia-gär. <sup>55</sup> Du mənih gənuär apän-akō poyä phən duh-dəlbät söng abih Tərpuol Gənuär Apän-Akō, duah čōng-grōh tāmdrä-wōr söng Yàng Jéṣu tō pəmōtai Pō, bloh 'buh duah hū pənuai hōgē. <sup>56</sup> Køyoa hū lō mənih ngā grōh lōr tāmdrä-wōr söng Pō, bloh du pənuai buol guñu đōrm ngā grōh nǚn 'buh hū rōgām iōu söng goü. <sup>57</sup> Tū nǚn, hū du mənih dō dōng đōrm ngā grōh lōr tāmdrä-wōr söng Pō lài: <sup>58</sup> "Buol dəlhă hū moħū mənih ni đōrm: 'Kou rōu ngā jorloħ-tərlüng sàng duh-dəlbät køyoa mǔng tōngàn anà mənih bōr pōdōng ni, bloh nǚn hōdōi klou hōroi Kou rōu bōr pōdōng wōr sa boh sàng duh-dəlbät pōkōn, 'buh iōu køyoa tōngàn anà mənih bohiàn ngā tōbiā.' " <sup>59</sup> Bloh mǔng pənuai ni, pənuai buol guñu ngā grōh kǔng 'buh rōgām iōu söng goü ou roi.

<sup>60</sup> Tū nǚn, mənih gənuär pröng apän-akō poyä phən duh-dəlbät tōgō dōng tōkrah Tərpuol Gənuär Apän-Akō söng tōnia Yàng Jéṣu: "Hā 'buh đōrm sōđō hōgē mǔng tōgrōr pənuai bloh du mənih ni đōrm yā hā ou?" <sup>61</sup> Bloh Pō sōđau dō

kordōng, 'buh đờm sordō sa boh poñuaï. Mɔníh goñuär pröng apän-akō poyä phoñ duh-dölbät tɔnia wɔ̄: "Hã hũ iɔ̄ la Pô Krist, Anà Yàng Pô Longì, Pô iɔ̄ pál hũ moyòm-poñglòng ɔu?"<sup>62</sup> Yàng Jêsu đờm: "Biă iɔ̄ you nǚn. Rùp-phuñ Kóu la Pô Krist. Bloh ni buø guhã rɔ̄u 'buh Anà Mɔníh dò guh tɔ gah hoñuaå Pô Gonäp-Goñuär, sõng rɔ̄u dò tokrah hwäl longì bloh truh."

<sup>63</sup> Tû nǚn, mɔníh goñuär pröng apän-akō poyä phoñ duh-dölbät hêt ào droi sõng đờm: "Buø gudroi cảng hɔgë du mɔníh ngă groh tra? <sup>64</sup> Buø guhã hũ mohǔ loh-làng bojɔ poñuaï ñu đờm sok-sorbił khin-dɔmìn truh tɔ Yàng Pô Longì, buø guhã sɔññg hɔyoú?" Abih Tɔrpuøl Goñuär Apän-Akō sa hotai ngă nǐn-glài Pô pál mɔtai. <sup>65</sup> Hǔ du mɔníh kɔçuh ia bɔbah lăm Pô. Buø guñu kɔbɔ mɔta Pô wɔ̄, bloh nǚn sɔ-ɔnu Pô sõng đờm: "Cơ đờm hwɔr bẽ!" Du mɔníh lǐng khiä-gär künk mǎ Pô sõng pah ngă Pô.

*Pier Đờm Komlah 'Buh Thoú Yàng Jêsu  
(Mathiō 26:69-75; Luka 22:56-62; Jäng 18:15-18,25-27)*

<sup>66</sup> Tû Pier dò tɔ ala anih 'blàng sàng, sa aràng mɔníh komroi holün-holä mɔníh goñuär pröng apän-akō poyä phoñ duh-dölbät nau truh,<sup>67</sup> 'buh Pier dò guh dò apui tɔ anih nǚn, ñu truh jě, čɔ tɔ 'bò mɔta Pier sõng đờm: "Koi künk la mɔníh dò sõng Jêsu mɔníh Nasaret roi!"<sup>68</sup> Bloh Pier đờm komlah: "Kóu 'buh thoú, künk 'buh wòng hã khiäng đờm hɔgë." Bloh nǚn Pier tɔgɔ dõng,

nau tōbiā tō anih 'blàng gah anaŭ sàng, nǚn mōnū kō-iòk.

<sup>69</sup> 'Buh Pier truh tō anih nǚn, mōnih hōlün-holă kōmōi nau truh đòm sōng du mōnih dō dōng jē tō anih nǚn: "Mōnih ni künk dō lăm tōrpuol buol nǚn roi." <sup>70</sup> Bloh Pier đòm kōmlah sa amāng tra wō. Hōdōi mǔng nǚn 'buh suoi, du mōnih dō dōng tō anih nǚn đòm sōng Pier: "Ioǔ tōbiā biā, hā künk la mōnih lăm tōrpuol nǚn roi, kōyoa hā la mōnih Galile."

<sup>71</sup> Nǚn Pier pōčē bloh đòm tōpah-sri lài: "Kōu 'buh thōu mōnih bloh buol guhā đòm nǚn." <sup>72</sup> Lăm tū nǚn mư, mōnū kō-iòk amāng dua. Pier sōdōr wō pōnuai Yàng Jēsu hū đòm sōng droi: "Dōlhōu tū mōnū kō-iòk dua amāng, hā rōu kloü amāng đòm kōmlah la hā 'buh thōu kōu." Nu sōdōr truh nǚn hia sōngoh-sōngòt.

## 15

*Yàng Jēsu Tō Anaŭ Pilat  
(Mathiō 27:1,2,11-31; Luka 23:1-5,13-25; Jāng 18:28-19:16)*

<sup>1</sup> Pōrpa rīng sōrdah, du mōnih gōnuär apān-akō pōyā phōn duh-dōlbăt, du mōnih gōnuär-tha, du mōnih gōnuär-pōto pōnuai adăt-adia găm sōng abih Tōrpuol Gōnuär Apān-Akō, pogùm-potòm gōu wō tō tămboyai. Hōdōi mǔng nǚn, buol guñu čă Yàng Jēsu wō, sōng ba nau jào tō Pilat. <sup>2</sup> Pilat tōnia Pō: "Hā hū ioǔ la Pōtau buol làng Juđa ơu?" Yàng Jēsu đòm: "Ioǔ yōu kōi đòm." <sup>3</sup> Du mōnih gōnuär apān-akō pōyā phōn duh-dōlbăt đòm yă Pō lō glái, <sup>4</sup> nǚn Pilat tōnia

Pô wō: "Hã 'buh đờm sordô hōgē ouch? Păng dih, buol guñu đờm yă hă lō glài biă." <sup>5</sup> Bloh Yàng Jésu 'buh đờm sordô hōgē tra, ngă tơ Pilat păl mă ngă kroi-takotuă biă.

<sup>6</sup> Lăm yàu poñuaï pojüm 'bōng prōng, Pilat jiăng hŭ adăt-lordăp toh toléh tơ buol làng sa aràng monih glài kōng jàm, tui you hotai buol làng yòng. <sup>7</sup> Tū nǚn hŭ sa aràng monih angān la 'Baraba, dò kordōng jàm lăm anuh găm sōng du monih tōgō tămdrä-wō sōng goñuär apän-akō ia-lögär, koyoa lăm tă tōgō tămdrä, buol guñu hŭ ngă glài poñotai monih. <sup>8</sup> Torpuol buol làng ba goú truh, sōng yòng Pilat ngă tui poñuaï adăt-lordăp bloh Pilat jiăng ngă tơ buol guñu. <sup>9</sup> Pilat tonia: "Buol guhă hŭ khiăng kou toh-toléh Potaubuol làng Juđa tơ buol guhă ouch?" <sup>10</sup> Koyoa Pilat thou loh-làng, mĕn koyoa mŭng hotai-hotian oàn-mobai bloh du monih goñuär apän-akō poýä phoñ duh-dölbăt hŭ jào Pô tơ ū. <sup>11</sup> Bloh du monih goñuär apän-akō poýä phoñ duh-dölbăt poñút-pođär buol làng yòng Pilat toh-toléh 'Baraba tơ buol guñu. <sup>12</sup> Pilat tonia buol guñu wō: "You nǚn, buol guhă khiăng kou ngă hoyou sōng monih bloh buol guhă iou la Potaubuol làng Juđa?" <sup>13</sup> Buol guñu driau prōng: "Pōng bě ū tơ koyou pođär!" <sup>14</sup> Pilat tonia buol guñu: "Bloh monih ni hŭ ngă poñuaï mosak-johà hōgē?" Buol guñu 'brō driau prōng rōlau wō: "Pōng bě ū tơ koyou pođär!" <sup>15</sup> Koyoa khiăng ngă tō siàm hotai buol làng, Pilat hŭ toh-toléh 'Baraba tơ buol guñu, sōng hōđoi tă pođär monih glih pōng Yàng Jésu, Pilat jào Pô tơ buol

guñu tō ba nau pōng tō koyou pokāl.

*Buol Līng Rōma Pōtăt-Pōmolou Yàng Jēsu  
(Mathio 27:27-31; Jāng 19:2-3)*

<sup>16</sup> Buol līng ba Yàng Jēsu tōma lām gah dōrlām sàng-gläng kwāng apān-akō du čär lām lōgār, söng pōgùm-pōtòm abih tōrpuol līng wō. <sup>17</sup> Buol guñu počū tō Pô sa blah ào mōr-yah, söng pā sa boh dōwàng druoi ngā sōgōn pōtruă tō akō Pô; <sup>18</sup> bloh nǚn guñu kókuh tō anaú Pô đòrm: “Khoai-dölbăt Pōtau buol làng Juđa!” <sup>19</sup> Buol guñu künd mǎ gai pōng tō akō Pô, kóčuh ia bōbah lām Pô, bloh nǚn cě tō-ù khoai Pô. <sup>20</sup> Hōdōi tū klau-pōtăt Pô srāp bojō, guñu wà ào mōr-yah nǚn söng počū ào Pô tō Pô wō, söng ba Pô nau tō pōng tō koyou pokāl.

*Yàng Jēsu Kōng Pōng Tō Koyou Pokāl  
(Mathio 27:32-44; Luka 23:26-43; Jāng 19:17-27)*

<sup>21</sup> Lām jōlān nau, guñu păp sa aràng mōnih mürng plōi đì nau tō plōi-prōng Jerusalem, guñu mǎ mōnih nǚn glām koyou pokāl tō Pô. Mōnih nǚn angān la Simôn, mōnih plōi Siren. Nu la ama Aleksandro söng Ruphus. <sup>22</sup> Buol guñu ba Yàng Jēsu truh tō sa anih, angān la Gôgôtha, mōblàng la anih Brò Akō. <sup>23</sup> Buol guñu broi Pô mōñüm tōpai jrōu söng čài-trű, bloh Pô 'buh mōñüm. <sup>24</sup> Tū pōng Pô tō koyou pokāl bojō, buol guñu pōrpha gōu ào agàh Pô, suă khà tō thōu aràng soi hǔ hōge.

<sup>25</sup> Guñu pōng Pô tō koyou pokāl lām tū sōlpān jō Ờm. <sup>26</sup> Pōnuai ngā nǐn-glài Pô hǔ wă tō ngo

sa blō kōmān la: “Potaū Buol Làng Juđa.” <sup>27</sup> Tū nǚn, buol guñu künk pōng dua aràng mōnih blō gām sōng Pô roi, sa aràng pōng lām koyou pokāl gah hōnuă, sa aràng pōng lām koyou pokāl gah oñiau. <sup>28</sup> Nǚn la hū iōu yōu pōnuai lām 'Bòn Bo-är Sočih-Sri lài: “Pô hū kōng kōrhia gām lām tōrpuol du mōnih glài-sōnoh.” \*

<sup>29</sup> Tōgrō mōnih nau gān nǚn klau-potat tō Pô, rōñah akō sōng đōm: “Hoi! Hā la mōnih hū rōgoi ngā jōrlōh-tōrlüng sàng duh-dōlbăt sōng bō pōdōng wō lām klou hōroi, <sup>30</sup> čo dōng bē rùp-phün droi sōng trūn klâh mürng koyou pokāl čo!” <sup>31</sup> Du mōnih gōnuär apän-akō pōyä phōn duh-dōlbăt sōng du mōnih gōnuär-pōto pōnuai adăt-adia künk đōm klau-potat Pô yōu nǚn roi. Buol guñu đōm sōng goü: “Nu hū dōng mōnih pokōn; bloh 'buh rōgoi dōng rùp-phün droi! <sup>32</sup> O Pô Krist, Potaū buol làng Israel, tū ni čo trūn bē mürng koyou pokāl, tō buol gudroi 'buh sōng păng tui!” Dua aràng mōnih blō kōng pōng gām sōng Pô künk đōm klau-potat Pô roi.

*Pōnuai Yàng Jēsu Motai*  
(Mathio 27:45-56; Luka 23:44-49; Jāng 19:28-  
<sup>30</sup>)

<sup>33</sup> Mürng sa-pluh dua jo hōroi dōng tōl truh tō klou jo diou, abih tōgrō anih jiōng mōsrū-kōnām čik-čök. <sup>34</sup> Tū klou jo diou, Yàng Jēsu iōu prōng sáp: “Elōi, Elōi, lama sabaktani?” Kotha mōblàng la: “Khoai Yàng Pô Longì dōlhă, khoai Yàng Pô Longì dōlhă, kōđa hōgē Pô klà luoi

---

\* **15:28** 15:28 Du bo-är klă 'buh hū jołan 28 ni.

dolhă?" <sup>35</sup> Mơhŭ you nǚn, du mɔníh dò dōng jě tօ anih nǚn đờm lài: "Cơ dih, ū iou Eli." <sup>36</sup> Hŭ sa aràng mɔníh lám tɔrpuol buol guñu đuaí mă sa boh phoñ kɔsóp, oñrū baú ia mɔsám, akă tօ akǒ gai pɔrbo, pɔyɔr đì tօ Pô mɔñum, sɔng đờm: "Kừ luoi you nǚn, čor Eli hŭ truh dōng ū trũn ou." <sup>37</sup> Yàng Jēsu iou sa sáp prɔng, bloh nǚn kloh suàñ.

<sup>38</sup> Khăñ dɔrnìng lám sàng duh-dolbăt torhët jiɔng dua mŭng ngõ trũn tօ ala. <sup>39</sup> Mɔníh apán-akǒ sa rotùh lǐng dò dōng tօ anaú kɔyɔu pɔkăl, 'buh Pô kloh suàñ you nǚn, đờm lài: "Mɔníh ni iou biă la Anà Yàng Pô Lɔngì!" <sup>40</sup> Künd hŭ du mɔníh kɔmɔi dò dōng čor mŭng atàh. Lám du mɔníh kɔmɔi nǚn hŭ Mari Mađolen, Mari ame Jakɔr tít sɔng Jōse, sɔng Salôme. <sup>41</sup> Du mɔníh kɔmɔi ni la du mɔníh jiăng nau tui sɔng dōng duh bruă Yàng Jēsu tŭ Pô dò lám Galile; künd hŭ lô mɔníh kɔmɔi pɔkɔn roi, la du mɔníh hŭ tui Pô đì nau tօ Jerusalem.

*Jósep Dőr Yàng Jēsu*  
(Mathio 27:57-61; Luka 23:50-56; Jăng 19:38-42)

<sup>42</sup> Tŭ nǚn la hɔroi Rɔčăng Dolhōu, nǚn la hɔroi dolhōu tօ hɔroi sa'bat; tŭ glai diɔu bojɔ, <sup>43</sup> hŭ sa aràng mɔníh angăñ la Jósep, dò lám ploï-prɔng Arimathe, sa aràng mɔníh hŭ čor la prɔng-màng lám Torpuol Gonuăr Apán-Akǒ, sɔng künd la mɔníh sɔđau kraü-čàng lɔgär Yàng Pô Lɔngì. Nu hĭl-pràn hotai-hotian truh tòm sɔng Pilat tō yòng mă rùp atou Yàng Jēsu. <sup>44</sup> Tŭ mohŭ đờm la Pô motai bojɔ, Pilat mă ngă kroi-takotuă, nǚn

iou mɔníh apǎn-akǒ sa rɔtùh lǐng truh tō tɔnia  
čor Pô mɔtai suɔi jo. <sup>45</sup> Hɔdɔi tǔ hǔ pǎng mɔníh  
apǎn-akǒ sa rɔtùh lǐng đòm akhàn wɔ̄ mǔng  
abih tɔgrɔ̄ bruă, Pilat jào rùp atɔu tɔ̄ Jôsep.  
<sup>46</sup> Jôsep bloi sa blah bɔ̄-yài lɔmǔn, apǎn rùp atɔu  
Pô trùn mǔng kɔyɔu pōkǎl, mǎ bɔ̄-yài lɔmǔn  
nǚn pɔpò wɔ̄, bloh nǚn apǎn daŭ lǎm sa boh  
küt atɔu hǔ phàt lòih lǎm tɔli pɔtɔu prɔ̄ng. Nu  
kǔng pɔrlɔ̄ sa boh pɔtɔu kɔdrɔ̄ bɔbah küt atɔu  
wɔ̄. <sup>47</sup> Mari Mađolen sɔ̄ng Mari ame Jôse hǔ 'buh  
loh-làng anih buɔ̄l guñu dɔ̄r Pô.

## 16

### *Ponuai Yàng Jêsu Hɔdiǔ Wɔ̄ (Mathio 28:1-8; Luka 24:1-12; Jāng 20:1-10)*

<sup>1</sup> Pɔrpa abih hɔroi sa'bat, Mari Mađolen, Mari  
ame Jakɔ̄, sɔ̄ng Salôme, bloi jrào 'bɔu bɔlhɔu tō  
nau lǔ atɔu Yàng Jêsu. <sup>2</sup> Hɔroi čɔmrùp lǎm sa  
tojuh, mǔng ɔ̄m rǐng, tǔ ia-hɔroi porpa tɔgô,  
klou aràng buɔ̄l guñu nau truh tɔ̄ küt atɔu.  
<sup>3</sup> Buɔ̄l guñu đòm sɔ̄ng gō: "Aràng sɔ̄i rɔ̄u pōlɔ̄  
boh pɔtɔu kɔdrɔ̄ tɔ̄ bɔbah küt atɔu tɔ̄ buɔ̄l  
gudroi?" <sup>4</sup> Kɔyoa boh pɔtɔu nǚn prɔ̄ng biă. Bloh  
tǔ čor tɔ̄ ngõ, buɔ̄l guñu 'buh boh pɔtɔu kɔdrɔ̄  
bɔbah küt atɔu hǔ pōlɔ̄ sɔgah bojɔ̄. <sup>5</sup> Tǔ tɔma  
lǎm küt atɔu, buɔ̄l guñu 'buh sa aràng mɔníh  
lɔkɔi dǎm čù ào kò, dò guh tɔ̄ gah hɔnuă, nǚn  
buɔ̄l guñu takotuă huɔ̄i biă. <sup>6</sup> Bloh mɔníh nǚn  
đòm sɔ̄ng buɔ̄l guñu: "Juɔ̄i huɔ̄i kɔđa! Kɔuh thóu  
buɔ̄l guhâ duah Yàng Jêsu mɔníh Nasaret, la Pô  
hǔ kóng pɔ̄ng tɔ̄ kɔyɔu pōkǎl. Pô hɔdiǔ wɔ̄ bojɔ̄,

'buh dò tơ anih ni tra. Cơ bě, nǚn la anih buol guñu hũ daū Pô. <sup>7</sup> Bloh nau bě, đờm tơ du mɔníh tui-mɔgru Pô sõng Pier thóu lài Pô rɔ́u truh tơ Galile dɔ́lhōu buol guhã. Tơ anih nǚn, buol guhã rɔ́u hũ 'buh Pô, yóu Pô hũ đờm dɔ́lhōu sõng buol guhã."

<sup>8</sup> Du mɔníh kɔ́mɔi nǚn tɔbiā mǔng kút atou, đuaí dò dɔ́u, koyoa kɔ́tɔ̄ droi sõng takɔ́tuă huɔ̄ biā. Buol guñu 'buh khǐn đờm hɔ́gẽ sõng aràng sɔ̄i, koyoa huɔ̄i kīr biā. \*

*Yàng Jēsu Tɔbiā Po'bu h Sõng Mari Mađolen  
(Mathiō 28:9,10; Jāng 20:11-18)*

<sup>9</sup> Hօ́dơi tຸ hօ́diū w᠁ lǎm ḡm rǐng hօ́roi čɔ́mrúp lǎm sa tօjuh, dɔ́lhōu biā Yàng Jēsu tɔbiā po'bu h tօ Mari Mađolen, la mɔníh hũ Pô prɔ̄h pɔ́tɔbiā tօjuh droi kɔ́mlài mɔ́sak-jɔ́hà. <sup>10</sup> Nු nau akhàn pօ́thōu tօ abih du mɔníh mǔng dɔ́lhōu hũ dò sõng Pô bloh ni dò dɔ́nuh-dɔ́nà hia čo. <sup>11</sup> Bloh tຸ buol guñu mɔ́hǔ Mari Mađolen đờm lài Pô hũ hօ́diū w᠁ bojɔ̄ sõng rùp-phຸn nු hũ 'buh Pô, nǚn buol guñu 'buh pāng-tui.

*Yàng Jēsu Tɔbiā Po'bu h Sõng Du Mɔníh Tui Mo'gru*

*(Mathiō 28:16-20; Luka 24:13-49; Jāng 20:19-23)*

<sup>12</sup> Hօ́datoi mǔng nǚn, Yàng Jēsu angui rùp-rɔ̄p pokɔ̄n tɔbiā po'bu h tօ dua aràng lǎm tօrpuol du mɔníh tui-mɔgru, tຸ buol guñu lǎm jo'làn nau

---

\* **16:8** 16:8 Tui lô bo-àr klă, nǚn bo-àr Pɔ́nuai-Siàm Tui Mak truh tօ anih ni la abih; 'buh hũ po'-ɔnah mǔng jo'làn 9-20.

wǒ tօ ploi. <sup>13</sup> Dua aràng mօnīh ni gài mօrai nau đօm akhàn wǒ tօ du mօnīh tui-mօgru po'kօn, bloh buoł guñu künk 'buh pǎng-tui.

<sup>14</sup> Hօdօi mǔng nǚn wǒ, Yàng Jēsu tօbiā po'bu h tօ sa-pluh sa aràng mօnīh tui-mօgru lǎm tǔ buoł guñu dò huă 'bօng. Pô puai buah buoł guñu mǔng po'nuaï 'buh pǎng-tui s᠁ng kră-khăng hotai-hotian, koyoa buoł guñu 'buh pǎng-tui du mօnīh hǔ 'buh Pô hօdօi tǔ Pô hօdiū wǒ. <sup>15</sup> Pô đօm s᠁ng buoł guñu: "Nau bē lǎm abih dun-ya, poto-akhàn Po'nuaï-Siàm tօ tօgrօ mօnīh. <sup>16</sup> Aràng soi pǎng-tui s᠁ng đ᠁-mǎ po'nuaï 'baptem, rōu hǔ d᠁ng-pօklàh; bloh aràng soi 'buh pǎng-tui, nǚn rōu kǒng ngă nǐn-glài. <sup>17</sup> Du mօnīh pǎng-tui rōu hǔ du nàl-črih ni tui gǎm: Buoł guñu rōu mǎ angǎn Kōu pօtroc̄ kօmlài, buoł guñu rōu đօm du ia bօrhօu, <sup>18</sup> mǎ ala lǎm tօngàn, yah buoł guñu moñum gò jrào mǎ ngă pօmօtai mօnīh, buoł guñu künk 'buh kօđòng mօtai lóhiă hօgě, s᠁ng tǔ buoł guñu daŭ tօngàn tօ ng᠁ mօnīh lօ-đn lօngoh rօwā-sօkì, nǚn mօnīh lօ-đn lօngoh rօwā-sօkì rōu hǔ pօs᠁-pօsaih."

*Yàng Jēsu Đì Tօ Ng᠁ Lօngì  
(Luka 24:50-53; Bruă Du Mօnīh Tօdi-Tօdài  
1:9-11)*

<sup>19</sup> Hօdօi tǔ đօm tօgrօ po'nuaï nǚn s᠁ng du mօnīh tui-mօgru, Yàng Jēsu hǔ rò-đì tօ ng᠁ lօngì s᠁ng dò guh tօ gah hօnuă Yàng Pô Lօngì. <sup>20</sup> Du mօnīh tui-mօgru tօbiā nau poto-akhàn Po'nuaï-Siàm lǎm abih tօgrօ anih. Yàng ngă bruă gǎm

MAK 16:20

lxxix

MAK 16:20

sǒng buol guñu, sǒng angui du nàl-črih tui gǎm  
tô ngā pràn-kojăp jołan păng-tui.

**Chru**  
**Chru: Chru (New Testament)**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chru

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source  
files dated 29 Jan 2022  
29890c73-845e-5b2d-84d7-4d631546315a